1972 FEB 18

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XIV. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM. ÁRA: 60 FILLÉR 1972. FEBRUÁR 17.

Tradíciók és egyebek

Számokban a vizsgaidőszak

Elkészültek az 1971/72-es tanév I. félévének tanulmányi munkájáról szóló kimutatások. Az adatok „megérnek egy misét", érdemes egy kissé a számok mögé tekinteni, elemezni az egyes szakok, évfolyamok elmúlt félévi munkáját. Lehetőségünk nyílik ezenkívül arra is, hogy összehasonlítsuk az ez évi és a múlt évi hasonló eredményeket.

A legjobban tanuló kar immáron évek óta — az általános (3,74), a második helyet szintén hagyományosan a kereskedelmi kar foglalja el, míg harmadik a termelési.

Az elmúlt tanév első félévéhez viszonyítva a különbségek az egyes karok között csökkentek, valamennyit rontott az általános, és javított a kereskedelmi és termelési kar. Lehet, hogy ez a változás tendenciózus, és belátható időn belül helyet cserél a kereskedelmi és általános kar?

Évf.	Általános Kar							Össz.	Termelési Kar			Össz.	Kereskedelmi Kar		Össz.	Egyetem összesen	
	Terv-el.	Terv-mat.	Pénz ügy	A	Tanári B	C	D		Ipar	Közl.	Agr.		Belk.	Külk.			
I.																3,10	
II.	3,41	-	3,11	3,74	3,51	3,46	-	3,37	3,25	3,38	3,17	3,27	3,30	3,56	3,46	3,36	
III.	3,78	-	3,58	3,49	4,02	3,33	-	3,65	3,43	3,51	3,72	3,50	3,46	3,80	3,65	3,59	
IV.	4,24	-	3,89	4,37	4,32	4,32	4,50	4,20	3,95	3,89	4,15	3,96	4,02	4,10	4,07	4,07	
V.	-	4,15	-	4,85	4,87	4,95	4,79	4,48	-	-	-	-	-	-	-	4,48	
Össz.	3,73	4,15	3,48	3,87	3,98	3,68	4,63	3,74	3,50	3,59	3,64	3,54	3,54	3,81	3,70	3,66	

Végigtekintve a nappali hallgatók eredményeit, az egyes évfolyamok kiemelkedő szakai a következők: II. éven a külker (3,56), III. éven tanár B, míg IV. és V. éven a tanár D, illetve C szak érte el a legjobb tanulmányi eredményt. Az elsőévesek eredményében bizonyos romlás mutatkozott az előző évhez képest, a tavalyi 3,17 helyett az idén csak 3,10-et értek el. Igaz viszont az is, hogy a közölt kimutatásból hiányoznak a pécsi hallgatók eredményei, és megítélésem szerint ez a hiány az évfolyam átlagát lerontja, mivel a pécsiek tavaly is magasabb átlagot értek el, mint a budapesti kollégák.

Érdekes változások figyelhetők meg a tervező-elemző, illetve ennek elődje, a terv-matematika szak eredményeinek összehasonlításakor.

A IV. év kivételével minden évben minimálisan két-, de inkább három- vagy négytizedes rontás tapasztalható: a másodéveseknél 3,8-ról 3,41-re, III. éven 4,05-ről 3,78-ra, míg a legnagyobb zuhanás V. éven következett be, ahol 4,7-ről 4,15-re esett vissza

az átlagos tanulmányi eredmény. A másodévesek eredményének süllyedése érzésem szerint megmagyarázható a szakosítás problémáival, valamint a matematika oktatás és -tanulás nem megfelelő színvonalával. Erre a problémára egyébként lapunk más helyén még visszatérünk. Az V. évesek eredményének romlását egy új vizsga hozta, mely a tavalyiaknak még nem volt, és az ezen a vizsgán adott rossz jegyek eredményezték az egész szak átlagának alacsony voltát.

Tulajdonképpen unalmas már leírni, de mégis meg kell tenni, rá kell mutatni arra, hogy

minden évben a tanárszakosok azok, akik a legjobb eredményt produkálják. Ennek okait érdemes lenne megvizsgálni.

Lehetne azzal foglalkozni, hogy a tanárszakosok vajon értelmesebbek-e az összegyetemi átlagnál, vagy csak a hivatástudatuk áll a többieknél magasabb szinten. Megítélésem szerint az utóbbiban van több igazság, de el tudnám képzelni azt is, hogy a jó kollektív szellem, az egymás segítése és az ebből fakadó nagyobb szorgalom az, ami ezt a sok éve tartó pozitív tradíciót eredményezi.

Rátérve az esti és levelező hallgatók eredményeire, ezeknél a kép bizonyos mértékig más. Igaz, hogy estin és levelezőn nincs terv-elemző és tanári szak, tehát az általános kart csak a pénzügy képviseli, itt a termelési kar közlekedésszaka volt a legjobb 3,32-vel. A második a külker. szak 3,11-gyel, míg csak ezután következik a pénzügy 3.09-cel. A helyzet tehát éppen fordítottja a nappaliakénak.

— Az esti és levelező hallgatók összevont eredményei

Év	Ált. Kar	Termelési Kar			Kereskedelmi Kar		Össz.
	Pénzügy	Ipar	Közl.	Agr.	Belk.	Külk.	
I.	2,81	2,88	2,85	2,84	2,91	2,89	2,87
II.	2,69	2,69	2,63	2,84	2,54	2,64	2,67
III.	3,01	3,19	3,31	3,90	3,34	3,51	3,25
IV.	3,55	2,93	2,97	3,55	3,40	3,42	3,24
V.	3,59	3,56	3,66	3,66	3,41	3,62	3,57
Össz.	3,09	2,96	3,32	3,04	3,03	3,11	3,04

Azt várná az ember, hogy egy olyan szak, melyen csak levelezők tanulnak, éri el a legalacsonyabb eredményt. Az „elvárást", persze, bizonyítani nem tudom, pusztán szubjektív megérzés. Mégis örömömre szolgál, leírni, hogy

az agrár, ez a tisztán levelező szak hozta az összes esti-levelező egyetemi átlagot, 3,04-et.

Figyelemre méltó, hogy az esti és levelező hallgatóknál

nem tapasztalható az a tendencia, miszerint minden szakon a magasabb évfolyamok magasabb eredményt is érnek el.

Másodévre minden szakon romlás mutatkozik, egyetemi átlagban ez összesen 0,2-et tesz ki. Ugyanez érvényes IV. évre is, ahol a pénzügy és a belkarszak kivételével minden szak rontott III. évhez képest.

Ennyi lenne a kép az első félévről. Vannak pozitív vonásai, de itt főleg a negatívumukra, azon tényezőkre szerettem volna a figyelmet felhívni, amelyeken változtatni kell ahhoz, hogy a kép jobb, mindenkire nézve kedvezőbb legyen.

BORSI GYÖRGY

TÉLI KÉP — HÓ NÉLKÜL (Bajusz Károly felvétele)

HÍREK

Február 23-án a pénzügy klub vendége lesz Madarasi Attila, a pénzügyminiszter helyettese, Pulai Miklós, az MNB első elnökhelyettese és Szegedi Ottó, az OT elnökhelyettese. A vitában kérdezz-felelek formában népgazdaságunk időszerű problémáiról lesz szó. A helyszínről plakáton értesülhetsz.

★

A hagyományos Közgazdász Bál március 4-én, 21-től 5 óráig lesz az egyetem termeiben. A műsor — Gólyabál szellemében — színes, meglepetésekkel teli, kabaré, játék, tánc, móka. Az éjfél elmúltát a tánckar köszönti. Az est zenekarai: népi zenekar, Böszörményi trió, illetve a FERM. A műsor érdekessége lesz egy kiállítás a zsibongóban „a Bölcsőtől a Sírig" — egy közgazdász másodpercei címmel. Jegyek a közönségszervezésen kaphatók. Mindenkit szeretettel vár a rendezőség.

★

Ipar kari pol-táborba menők! Gyülekezés 18-án, pénteken reggel 6.15-kor a Józsefvárosi pályaudvaron.

★

Női kézilabda-szakosztály alakult. Játékra lehet jelentkezni a Testnevelési tanszéken!

★

Február 5—6-án rendezték meg egyetemünk aulájában az Országos Ifjúsági és Junior Cselgáncsbajnokságot, amelyen 124 ifi és 167 junior versenyző indult. Szakosztályunk versenyzői közül egyedül Szilágyi Péter — eddig is legeredményesebb versenyzőnk — ért el jelentősebb eredményt, bekerült az első nyolc közé.

★

A téli szünetben 36-an vettek részt egyetemünkről sítáborban Bükkszentkereszten és Mátraházán — három csoportban.

★

Disznótoros vacsorát rendez az egyetem szakszervezeti bizottsága február 19-én, szombaton este 7 órakor. A vacsorajegyek ára 20 Ft.

Jelentkezzetek az ált. kari politikai táborba!

Március 3-, 4-, 5-én (péntek, szombat, vasárnap) megrendezzük az ált. kari politikai tábort. Színhelye a Kiskörös járásban TABDI!

A tábort 120 főre tervezzük, de ha az anyagiak megengedik, akkor több embert is levihetünk. A tábor anyagi alapját jelentősen gyarapítaná, ha minél többen vennének részt a februári társadalmi munkán! (Figyeljétek a hirdetőtáblát!)

A tábor célja egyrészt az, hogy a résztvevőket tájékoztassa aktuális gazdaságpolitikai és külpolitikai kérdésekről, valamint az elmúlt KISZ-kongresszus eredményeiről. Másrészt szeretnénk az ált. kari egységet erősíteni, s ennek érdekében néhány hangulatos vetélkedőt, Pol-beat és irodalmi estet, sport- és szellemi játékokat is betettünk a programba.

Az eredményes lebonyolítás érdekében kérjük, hogy a jelentkezési lap hátuljára — minden alapszervi titkárnál van jelentkezési lap — írjátok fel a titeket érdeklő gazdaságpolitikai és külpolitikai kérdéseiteket!

Várjuk mindannyiótok jelentkezését!

ÁLTALÁNOS KARI KISZ-VEZETŐSÉG

Ha nemcsak ünnepeljük...

Költő, forradalmár, internacionalista — és mindháromban óriás. Petőfi. Születésének 150. évfordulóját ünnepeljük. Hosszan tartó, nagy ünnep lesz. Rendezvények sorozatával, emlékestekkel, színházi bemutatókkal, szoboravatással, új kiadványokkal — itthon és külföldön.

Reprezentatív ünnepségsorozat, de igazán szép akkor lesz, ha egy kicsit mindenkinek saját, bensőséges ünnepévé válik. Ha nemcsak ünnepeljük, de újra felfedezzük a költőt, a költőben az embert, aki országszerte híres poéta volt már amikor papírra vetette ezeket a sorokat: „Lehetnek ékesebb, nagyobbszerű lantok és tollak, mint az enyém, de szeplőtlenebbek nincsenek, mert soha lantomnak egy hangját, tollamnak egy vonását sem adtam bérbe senkinek...

Az utókor mondhatja rólam, hogy rossz poéta voltam, de azt is fogja mondani, hogy szigorú erkölcsű ember valék, ami egy szóval annyi, mint republicanus..."

—nak

FOLYTATÓDIK...

Ismerjük őt. Személyes ismerősünk. Pár hónapja csak, hogy az aula sűrű tömeg-nyitotta folyosóján felment az emelvényre és szólt hozzánk. A nővéréről beszélt. A harcról, amelyet Angela börtönéből is folytat, s amelyet — még szabadok — mind többen tesznek magukévá.

Még szabadok — akik vállalják, hogy esetleg a következő Angela Davisek lesznek.

Megkezdődött Angela Davis perének előkészítése. A „Szabadságot Angelának!" feliratokkal vonuló békés tüntetők közül a rendőrség több személyt letartóztatott. Köztük őt is — Fania Davist.

N.

Vb-tábor a Zsíroshegyen

Elérkeztünk a tél közepéhez (hitetlenek nézzék meg a naptárt) és egyben nyúlfarknyi szünidőnk végéhez. Egyetemünk KISZ-szervezetének végrehajtó bizottsága ilyenkor szokott minden évben táborba vonulni néhány napra. Alapvetően munkatáborról van szó, ahol értékeljük az elmúlt félévi munkát, a következő félév feladatait beszéljük meg, s az aktuális egyetemi, ill. KISZ-problémák közül a legégetőbbeket megvitatjuk.

Ez évben január 29—30—31-én találkoztunk Zsíroshegyen. Új ötlet volt hogy ekkor történt meg a kari vezetőségek beszámolása egy féléves tevékenységükről.

A beszámolók jól sikerültek s alkalmasak voltak arra is, hogy az egész egyetemi KISZ munkáját és legfontosabb problémáit áttekintsük.

29-én kezdtünk. Németh Gyuri beszámolt a KB titkári táboráról, amely közvetlenül a mienk előtt volt s tőlünk rajta kívül a kari titkárok vettek részt.

Fontos, de sajnos, nem új gondolatként hozta a tanszékek oktató-nevelő munkájának javítását. KISZ-szervezetünknek is különös erővel kell ebbe az irányba hatni az oktatási reform átfogó értékelése során. A tanári nevelőmunka jelentős javulását hozhatja tanszékekkel való kapcsolatainak ilyen irányban is történő javulása.

Az **Országos Egyetemi és Főiskolai Tanács** munkabizottságokat alakított (pl. Studium Generále, nevelési stb.), ahová 15 aktivistát javasoltunk egyetemünkről.

Ezután a vb tagjai egymás munkáját értékelték. A legfontosabb javítanivalók: egymás munkájának nagyobb ismerete és segítése. A kari titkárok jó úton haladnak a munkamegosztás megvalósításában. A vb reszortosainak is sokkal jobban kell felhasználniuk a reszortosok hálózatát munkamegosztásra.

A vb az eddiginél is rendszeresebben ismertesse a határozatokat és ellenőrizze azok végrehajtását. Két szakbizottság élén személyváltozást hagyott jóvá a vb. A klub titkára Kemencés Pál (II. évf., belker. szak), az érdekvédelmi bizottság vezetője Radnóti Judit (II. évf. ipar szak) lett.

Ezután a vb és a KISZ-biz. II. félévi ülestervét vitattuk meg.

Néhány fontosabb feladat a munkaterv alapján:

— A kongresszus határozatainak feldolgozása — „végrehajtási terv" — a tavaszi küldöttértekezletek a személyi változások jegyében is zajlanak, így előtérbe kerül a meggondolt és körültekintő kádermunka.

— Vita és állásfoglalás az alapszervi munka javításának, segítésének maximális lehetőségéről.

— Politikai arculatfelmérés elkészítése.

— Az elmúlt év utolsó párt-vb határozata alapján a szoc. közgondolkodás és az egyetemi demokrácia helyzetének vizsgálata egyetemünkön.

Ezután már villanyfénynél „került terítékre" a vezetőképzés. Problémáiról, terveiről az előző Közgazdász számban olvashattatok. E hónapban indul a szakosított képzés agit.-prop. titkárok részére. A képzésbe hasznos és érdekes ismeretként retorika is be lesz építve. A vb véleménye szerint igen fontos a vezetőképzés és egyetemi KISZ-munkánk szerves összekapcsolása. Figyelembe véve a kívülről is korlátozottan kapható segítséget, **e félévben kutatómunkát is kezd a vezetőképző bizottság.**

A költségvetést már éjszaka tárgyaltuk. Kb. **600 000,— Ft bevételt** és **400 000,— Ft kiadást** terveztünk. Tagdíj, társadalmi munkák, külföldi táborok és a kollégium nyári hasznosítása képezik a bevétel fő tételeit. Főbb kiadások: jutalmak, külföldi táborok támogatása, propagandaköltségek.

30-án, vasárnap a kultúroszály költségvetésével kezdtünk. Majd a KISZ új ügyrendjét vitattuk meg. Ez a pecsét-használat szigorítását s az anyagok gondosabb kezelésének megvalósítását tartalmazza elsősorban. Az ügyrendi fegyelem és visszaélések megakadályozása a határozat fő célja.

Délelőtt az I. évf. titkára beszámolt az évfolyam titkári táboráról. A mozgalmi munkát, súlyozottan a tanulmányi munkát vitatták meg, a szakosításról kaptak előzetes tájékoztatót, többek között.

Egyértelműen helyeslő fogadtatásra talált Fábián Bandi bejelentése. A kerületi KISZ-biz. által szervezett vezetőképző tábor megvalósítása jó úton halad.

Az **ipari kar** vezetősége szinte teljes egészében kicserélődött, ez a munka alig észrevehető megtorpanásában is jelentkezett.

— A régi vezetőségi tagoknak az újak mellett kell maradni a tapasztalatok átadásáig.

— A tanulmányi szerződéseket lehetőség szerint az alapszervezetek készítsék elő, vitassák meg.

— A másodéves választások idejét meg kell vizsgálni.

— Üzemi kapcsolatot jóval több alapszervnek kell teremtenie (jelenleg 3 tart).

— A kar kezdeményezéseit a másik két karral és a vb-vel összhangban kell tartani.

31-én a **kereskedelmi kar** vezetősége számolt be.

Középpontba került a kollégiumok nem kielégítő mozgalmi munkája s ennek fő okaként a gyenge alapközösségi munka.

A közeljövőben ezt a kérdést megvitatjuk. Az utóbbi időben az alapszervek patronálása sikeres volt, azt tovább kell folytatni. A hallgatói pártcsoportnak aktivizálnia kell az alsóbb évfolyamokat is (kereskedelmi karon jelenleg 1 kivétellel csak negyedéves párttagok vannak).

Az állami vezetéssel együttműködve meg kell vizsgálni a szakmai gyakorlat helyzetét, s olyan megoldást kell találni, ahol tényleges, értelmes munka lehetősége fennáll, s a hallgató is kihasználja a lehetőségeket.

Búcsúzóul egy régóta rendezetlen kérdésben mondtunk ki egyértelmű határozatot. Társadalmi munkát csak úgy szervezünk ezután, ha annak világos célja van, ezt idejében ismertetjük. Szintén ismertetjük a pénz felhasználását. Az ezzel kapcsolatos elveket és az egész határozatot a KISZ hirdetőblaján olvashatjátok.

Veres Pál,
a KISZ-vb szervező titkára

Katonáink Kalocsán

Február 5-én nyolcan ültünk fel a kalocsai vonatra, hogy az immár hagyományossá vált KISZ-napot megtartsuk a Jurinovics laktanyában. A fiúk már nagyon vártak bennünket, hiszen a velünk töltött pár óra jelenti nekik a kapcsolatot az egyetemi élettel, jövendő társaikkal. Először Nagy Béla, a „0" évfolyam felelőse tartott előadást a szakválasztás lehetőségeiről. Beszélt a szakosodás miértjéről, követelményeiről, a nyelvtanulás szorgalmazásáról, a nyelvi laborról. (Előadások zajához szokott fülemnek igazán furcsa volt az a fegyelmezettség és csend, ahogy végighallgatták a beszélőt.) Utána azt a formát tartottuk a legcélszerűbbnek, ha kisebb csoportokra oszlunk, és így adunk alkalmat a közvetlen beszélgetésre. Két órán át záporoztak a kérdések: — A katonákat visszahozhatják-e Kalocsára? Hátrány-e a katonaság, hiszen olyan sokat lehet felejteni? Az átállásnál milyen nehézségekkel kell megküzdeni? Miben áll a koncentráció jelentősége? Milyen a számítástechnika? ... és így tovább.

A végére már nem ők kérdeztek és mi válaszoltunk, hanem kölcsönösen meséltünk egymásnak. Mi a sportéletről, a kultúrmunkáról (érdekes, a férfi énekkarba való jelentkezés iránt egyikük sem mutatott hajlandóságot), ők a körletrendről, az ebédlősúrolásról. Elmesélték a hét storiját, amit nincs szívem nem leírni: — Ketten keresztrejtvényt fejtenek. Az egyik hangosan gondolkodik — magyar megye, 4 betű. Erre a másik: — Írd be! Vas! Két essel!

A hangulaton végig érezhető volt, hogy igénylik és szükségük van ezekre a találkozásokra, amelyek sokat jelentenek nekik. Szombathelyi Ferenc, e kirándulások szervezője beszélt nekem arról, hogy újabb terveik vannak a katonák segítésére. Egyrészt szeretnék kialakítani a személyre szóló levelezést. Szó van arról is, hogy politikai vetélkedőre és kosárlabda-bajnokságra hoznak fel katonákat, ezzel is szorosabbá kívánják fűzni a 0 évfolyammal tartott kapcsolatot.

Délben azonban el kellett válnunk a jövendő egyetemistáktól. Nekik szolgálatba kellett menniük, mi pedig a vonathoz igyekeztünk, hogy hazaérvén, átadjuk üzeneteiket, kívánságaikat.

Demcsák Ágnes

KALMÁR GYÖRGY

Nem férünk a bőrünkbe?

A fiatalok között hallatlan közgazdasági naivitás tapasztalható. Nemcsak azért szeretném felhívni erre a figyelmet, mert a KÖZGAZDÁSZba írom ezt a cikket, hanem mert ma ezt tartom kulcskérdésnek. Számtalanszor észrevettem, hogy művelt, gondolkodó, értelmes fiatalok — nem utolsósorban munkásgyerekek, de még egyetemisták is — olyan értetlenül állnak gazdasági tünetek előtt, annyira fogalmuk sincsen olyan kérdésekről, mint például az anyagi ösztönzés — akár egy maszületett gyereknek.

Érdemes lenne elgondolkodni a gazdaságpolitikai ismeretek terjesztésének egész rendszerén — ha van egyáltalán ilyen rendszer. Jó lenne felmérést csinálni ebben vagy abban a gyárban, esetleg mondjuk a bölcsészkaron — mit tudnak 20—22 éves emberek közgazdasági kérdésekről? Nem elvont problémákról, hanem olyanokról, amelyekkel naponta találkoznak. Attól tartok, igen szomorú tapasztalatokkal gazdagodnánk. És nem is arról van szó, hogy mit tudnak, hanem meg kellene azt is nézni, hogy milyen módon jutnak el hozzájuk ezek az ismeretek? Igen, egyetemi tantárgy. De elegendő az, amit ott erről tanulnak? S ami még lényegesebb, mi jut el a munkásfiatalokhoz?

Vitatkoztam a multkoriban egy fiatal munkással. A következőt fejtette ki: az a baj, hogy a szocializmust hivatásos alapon építjük, az a baj, hogy az emberek nem öntudatból csinálják, amit csinálnak. Persze ellenvetettem, szerintem az a baj, hogy még mindig nem eléggé „hivatásosan" — még mindig nem elég hozzáértéssel, szakértelemmel építjük a szocializmust, s hogy úgy érzem, hamis az a kérdésfeltevés: vagy öntudatból, vagy azért, mert tisztességesen megfizetik a munkámat. Attól még lehet valaki szocialista vagy kommunista, hogy a munkájáért megkapja ami néki jár — ha többet fizet érte a társadalom, mert több értéket állít elő, akkor ebből nem következik az, hogy ettől ő kevésbé lesz öntudatos ember. De nem vagyok biztos abban, hogy meggyőztem. Gondolom, ilyesfajta viták sokaságát kellene lefolytatnunk — hozzáértéssel.

Mai vitáink középpontjában kimondva, megbújva az anyagi ösztönzés áll. Mi az voltaképpen, mennyiben helyettesíti az öntudatot, mennyiben nem, egyáltalán az anyagi ösztönzés valami pótszer lenne, amivel jobb híján fel lehet építeni a szocializmust, de az akkor már nem lesz az igazi...? Szükséges rossz? Egy darabig még kell, azután már nem? Hol van a határa, mit nevezünk anyagi ösztönzésnek, és mit például korrupciónak? Ha egy vállalatvezető azt mondja X munkásnak; ha ezt a munkát egy hét alatt elvégzi, kap ötszáz forintot, akkor az anyagi ösztönzés. Ha lakásom betört ablakát üvegező üvegesnek ígérek egy százast, hogy soronkívül megcsinálja, akkor megvesztegetem, mert hiszen ennek fejében mások ablakát nem csinálja meg időre. Van-e különbség a kettő között? S egyáltalán a hétköznapi példák sorában hogy van az, ha valaki csak akkor végez el egy munkát, ha fizetnek érte, de jó-e ez a szocializmusnak? A kérdések ezen a szinten érkeznek, s minden egybe van csomagolva, az „anyagi érdekeltség"-be. Mintha minden érthető, érezhető társadalmi ellentmondásoknak, minden bajunknak, gondunknak, minden önzésnek és ügyeskedésnek, ami életünkben és közéletünkben csak fellelhető, más oka sem lenne, mint az anyagi érdekeltség. Amihez persze hozzátartozik az is, hogy valóban sokan szemetszúróan takaróznak ezzel olyankor, amikor saját piszkos ügyeiket kell tiszta ruhába takarni.

Mindaz, ami anyagi érdekeltség néven össze van nálunk gubancolódva, a fiatalok közéletére kivetítve egyfajta — egyáltalán nem csökkenő — értetlenséget eredményez. Olyan helyzet állt elő, amikor a legkülönbözőbb, apró, de bosszantó jelenségek, gazdaságpolitikai kérdéssé válnak. Valójában egyáltalán nem gazdasági problémák ekként jelentkeznek — s a jelenségek között eligazodni képtelen fiatalember eltéved közöttük.

Miért?

Nem akarom leegyszerűsíteni a dolgot, s azt mondani, hogy azért, mert nem olvas, nem tud eleget. Hiszen vannak, akik igazán sokat olvasnak, és mégsem tudnak jelenségekre magyarázatot, kérdésekre választ adni. A napi közgazdasági gyakorlat olyan kérdőjelek sorát állítja fel, amelyekre nem könnyű felelni. Attól tartok azonban, hogy az esetek nagyrészében nem ilyen kérdéseket tesznek fel a fiatalok. Hanem olyanokat, amelyekre nem is túlságosan nehéz válaszolni — ha van, aki megteszi és ha biztosítani tudjuk, hogy a válasz eljut ahhoz, aki kérdez.

Közgazdasági naivitást emlegettem az előbb. Tudatosan. Azt hiszem, erről van szó, s nem is tudom, hogyan lenne másként. Közoktatási rendszerünk alkalmatlan arra, hogy ezekre a napi kérdésekre válaszoljon. A KISZ-ben sem tapasztalható a politikai oktatás reneszánszára való törekvés — ki válaszoljon a kimondott, vagy ki nem mondott kérdésekre? Az újság, a televízió? Igen. Persze. De azt hiszem, többre lenne szükség. Naivitás lenne — ezúttal az én részemről — arról ábrándozni, hogy a Közgazdasági Egyetem indít meg valamiféle kereszteshadjáratot a közgazdasági naivitás ellen.

Meggyőződésem, hogy a munkás- és parasztfiatalok nagy többsége, s azok az egyetemisták, akik mérnöknek vagy más szakmára készülnek, beilleszkednek ebbe a társadalmi mechanizmusba anélkül, hogy gondot okozna nekik sok olyan összefüggés, amit említettem. Nem azért, mert nem gondolkodó emberek, hanem azért, mert értik ennek a szisztémának a hasznát, biztosítja boldogulásunkat, és nehézségeivel, ellentmondásaival együtt is megfelelőnek, személyes érdekeikkel szinkronban levőnek tartják.

De nem mindenki van ezzel így. Ezért lenne érdemes azon is vitatkozni, voltaképpen miből is állnak össze azok az elmélettöredékek, gondolatfoszlányok, amelyeket jobb híján „új-balos"-nak szoktunk nevezni? S miért támadnak dühödten a pénzzel jobb munkára bíztatás ellen? Az biztos, hogy igen összetett jelenségről van szó, amiben a visszásságok láttán érzett jogos méreg a divattal és a tudatlansággal keveredik. Azt is érdemes lenne egyszer megnézni, kiket és mennyire érint ez a „radikális" szemlélet. Biztosan találnánk olyanokat, akiknek egész gondolkodásmódját sokkal inkább jobboldali ellenzékiség jellemzi, míg vannak, akik „vörösgárdista" megoldásokat javasolnak összetett feladatoknál is.

Nem akarom őket minősíteni — sem többre, sem kevesebbre nem becsülöm őket, mint a többieket. A lényeg az, hogy kérdeznek, s joguk van a kérdésekre választ kapni. Ha nem kapnak, jó alanyai lehetnek olyan törekvéseknek, amelyek ellenzéki nézőpontból ítélik meg munkánkat. Meggyőződésem, hogy az ál-balos ellenzékiséggel szemben — bárhol és bármilyen formában gyökeredzik — a mi viszonyaink között egyetlen módon lehet hatásosan fellépni, ha felelünk a kérdésekre. Lehet, hogy lesz olyan, akit nem győzünk meg — biztosan sokakat segítenek válaszaink. Az alapkérdés az, hogy ha a fiatalok nagy tömegei értik gazdasági életünk mai mechanizmusát, át tudják látni szerkezetét, felelni tudnak a jórészt naiv kérdésekre — ifjúsági-politikai közéletünk sokkal egészségesebb lesz.

Lehet, hogy ez olyan ügy, amelyhez nehéz a közgazdászok segítségét kérni, hiszen nekik maguknak is van elég bajuk a közgazdasági gondolkodás alacsony fokával, s nem ott kezdődik a probléma, hogy a húszéves munkásgyerek nem ért a közgazdaságtanhoz, hanem, hogy negyvenéves főnöke sem tudja, hogy mi milyen fán terem. Én mégis azt hiszem, gondolkodni kellene a dolgon, mit tudnánk ebben segíteni. Javaslatokkal is, meg ötletgazdag programmal, tettekkel — legalább kezdjünk el töprengeni.

Az egyetemi és főiskolai szekció ajánlása a KISZ VIII. kongresszusa számára

— RÉSZLETEK —

I.
A KISZ EGÉSZÉNEK TEVÉKENYSÉGÉVEL KAPCSOLATBAN

Javítani kell a személyre szóló nevelőmunka hatékonyságát. Fejleszteni kell az alapszervezetek tevékenységét.

Az eddiginél nagyobb gondot fordítsunk az eszmei-politikai nevelőmunka eszközrendszerének, módszertanának fejlesztésére. Legyen nevelőmunkánk színesebb, formájában gazdagabb, kezdeményezőbb.

Különös gonddal kell foglalkozni a KISZ belső demokratizmusának fejlődésével. A fokozatosan szélesedő demokratizmus jellemezze a KISZ tevékenységének egészét, egyúttal szolgáljon a közéletiségre, az aktívabb politikai magatartásra nevelés eszközéül. Biztosítani kell a KISZ-tagok rendszeres és színvonalas informálását, a döntéseket megelőző véleménynyilvánítás lehetőségét. Tovább kell javítani az előkészítés fejlesztésével a KISZ-választások demokratizmusát. Biztosítani kell a KISZ-en belüli döntések, határozatok, fegyelmezett és következetes végrehajtását... Jelentse a demokratizmus a jogok, kötelességek és a felelősségtudat egységét.

... Minden fiatal szakember olyan munkát végezzen, ahol képzettségét, képességét maximálisan hasznosíthatja a társadalom és önmaga számára... A KISZ kiemelt politikai feladatának tekintjük az ifjúság-foglalkoztatási politika figyelemmel kísérését.

Szükséges a vezetők kiválasztásának, felkészítésének, képzésének hatékonyságát növelni.

Helyeseljük a rétegsajátosságokat figyelembe vevő munka fejlesztésére irányuló törekvéseket. Ezzel egyidejűleg szükségesnek tartjuk az ifjúsági rétegek közötti kapcsolatok erősítését.

II.
AZ EGYETEMI—FŐISKOLAI KISZ-MUNKÁVAL KAPCSOLATBAN

Fontosnak tartjuk, hogy a párt- és KISZ-szervezetek kapcsolata minden szinten (tanszékek, pártcsoportok, KISZ-alapszervezetek) tartalmasabbá és szorosabbá váljék.

Magas színvonalra kell emelni az egyetemi—főiskolai hallgatók társadalmi-közéleti tevékenységét... Fontos feladat a fizikai dolgozó szülők tehetséges gyermekeinek segítése. Az eddiginél szélesebben értelmezzük feladatainkat e téren.

A KISZ-szervezetek irányító munka hatékonyságának emelése érdekében szükségesnek tartjuk a nagy egyetemek számára a kerületi jogkörnek megfelelő hatáskört.

ÁLLÁSFOGLALÁS A FELSŐOKTATÁS TOVÁBBFEJLESZTÉSÉRŐL

A felvételi rendszer helyes elvei alapján fontos feladatnak tartjuk a tehetség, rátermettség vizsgálati módszereinek kidolgozását, a politikai-erkölcsi magatartás fokozott figyelembevételét.

A tanszékek szervezeti kérdéseinek jogi rendezéseként biztosítani kell az ifjúság részvételét a tanszéki oktató-nevelő-kutató-munka tartalmának, módszereinek kialakításában és végrehajtásában.

Javasoljuk:

— az ösztöndíjrendszer továbbfejlesztését, mindenek előtt a kategóriahatárok módosítását;
— a társadalmi ösztöndíj reformját;
— a kollégiumi ellátottság növelését, részben fiatal házasok részére externátusi rendszer kialakításával;
— a hallgatók étkezési normájának emelését;

Javasoljuk a hallgató anyák részére a dolgozókhoz hasonló kedvezmények biztosítását.

Rendkívül fontosnak és sürgősnek tartjuk intézményeink sportlétesítményekkel és sporteszközökkel való ellátásának javítását, a tömegsport kiszélesítését.

Szükségesnek tartjuk az elhelyezkedés rendszerének felülvizsgálatát, nagyobb teret adva a társadalmi kontrollnak mind a küldő, mind a fogadó fél részéről.

... Nem halad megfelelően a hallgatók önálló gondolkodásra és alkotómunkára való nevelése...

Szüséges, hogy a kapcsolódó tantárgyak oktatásában szorosabb együttműködés alakuljon ki a tanszékek között.

Szorgalmazzuk az ideológiai tárgyak oktatásának korszerűsítését, a tárgy és más szaktárgyak oktatóinak egymással és a KISZ-szel való együttműködését.

A hatékonyság növelése érdekében javasoljuk a szakmai gyakorlatok rendszerének felülvizsgálatát.

Szükségesnek tartjuk, hogy azok az oktatók, akik kiemelkedő eredményeket érnek el az ifjúság nevelésében, megkülönböztetett erkölcsi és anyagi megbecsülésben részesüljenek.

Matek — meditáció

Vitacikk, vizsgák után

Hát nem. Nem megyek addig az egyetemről, amíg le nem írok néhány, már lassan négy éve bennem motoszkáló gondolatot. Hiszen nem múlik el vizsgaidőszak anélkül, hogy a szörnyülködő beszámolók refrénje ne lenne: **"Már megint a matek!..."**

Néhány mondat a mostani első évfolyamról: **588** vizsgázóból **160-an** buktak, **234-szer.** A többi jegy **50%-a** kettes, az átlag **2,55.** A vizsgaidőszak végén **63-an** (12%) nem zárták a félévet, ebből ötven részben vagy teljesen a matek miatt. És ez a kép némi ingadozással **évek óta jellemző** — pedig az első félévi lineáris algebra könnyebb a második félévi analízisnél. (Bár talán most az is könnyebb lesz, hiszen már középiskolából hoztak hozzá egy kis alapot.) Valószínűségszámításból is a szokottnál jóval több másodéves szorult dékáni rektori uv-engedélyre — bár én érveimet most főleg az első évfolyamról veszem, amazzal is érdemes lenne behatóbban foglalkozni.

Mi lehet az ok? Az egyik nyilván az, hogy a közvéleményben **nem tudatosodott** hivatásunk matematikaigényessége, és a jó matekosok közül kevesen jönnek hozzánk. Ezt mutatja a nem túl nehéz matekfelvételik gyenge eredménye is. Ezzel a helyzettel még egy jó darabig számolnunk kell. Mi lehet még? A tanszék szerint „a vizsgák nem tükrözték a tudást, ennél többet tudnak —, de a hallgatók nem jól tanulnak, csak példákat oldanak meg elmélet nélkül". De erre meg kell kérdezni: kinek a feladata megtanítani a hallgatót, hogyan tanuljon?! És itt jutunk el az első kérdésig: **Lehet-e olyasmit követelni, amit nem tanítottak meg?**

A tanszék évek óta — nagyrészt kényszerből — szinte kizárólag külsőkkel oldja meg az elsőéves oktatást. De mit tehet erről az a hallgató, aki nem megfelelő gyakorlatvezetőt kap? Hogyan tanuljon még tanulni, ha pl. a fiatal tanár közli: „Tőle ne kérdezgessenek, ő nem magyaráz — ez úgymond, a konzultációk dolga lesz — a gyakorlaton csak példamegoldás van"? (Pl. I/21. csop. Vagy attól a másik, egyébként „jó fejnek" tartott szintén nem öreg, belső oktatótól, aki olyan sebesen hajigálja fel a táblára a példákat, hogy másolni is alig győzik, nem megérteni? (I/10.) Hogyan dolgozzon rendszeresen, módszeresen a hallgató, ha a tanár alig követel valamit „elkeni" az órákat, és már most félnek, mi lesz itt az analízissel? (Pl. I/20.) Vagy mit szóljon a hallgató, ha a szeptemberi koncentráción tanult dolgokat a matekgyakorlaton alkalmazni akarja (magától, önállóan — micsoda öröm!), és a tanár közli vele, hogy ezt hagyjuk, mert ő ehhez nem ért?! (Nota bene, a matektanszék épp azzal tört lándzsát a számítástechnika koncentráció mellett, hogy az ott tanultak megkönnyítik majd a matektanulást...) Sokat emlegetjük és okkal, hogy **fiatal** — és nem csak fiatal — **oktatóink nagy részének elégtelen a pedagógiai, módszertani tudása!** Az első évfolyamon már ez is nagy baj, de gyakran ennél többről: az óraadói feladat nem elég felelősségteljes, nem elég komoly felfogásáról van szó. Nem tudom elképzelni, hogy — a nem túl magas óradíjak ellenére — **ne lehetne megválni** a hallgatók rovására „laza" emberektől, és helyettük másokat, **akár saját felsőbbéves hallgatóinkat** bízni meg óraadással. Hiszen a vizsgadolgozatokat javító, közismerten jó, szigorú belső oktatók nem nézik, kit ki tanított — vagy nem tanított.

No, aztán a vizsgák; hadd említsek néhány következetlenséget. Évek óta állítja a tanszék, hogy az egyes vizsganapok példasorozatai nagyjából azonos nehézségűek. Évek óta esküszik minden hallgató, hogy **igen nagyok a különbségek,** amit az eredmények is jól mutatnak. — Igen gyakran hallani olyasmit, hogy jól megoldott példákra a figyelmetlen javító **nem ad pontot** (esetleg a csúnya írásra hivatkozva — bár tény, hogy néhányan valóban teljesen áttekinthetetlenül írnak), sőt akkor sem mindenki pótolja ezt, amikor a hallgató figyelmezteti. Ez lerontja az írásbeli vizsga vitathatatlan objektivitását.

Nem vitatom, hogy a hallgatók is biztosan hibásak a rossz eredményekben. Bár időben a matekra fordítja tanulási ideje jelentős részét igen sok hallgató, biztos, hogy legtöbben nem eleget és nem elég rendszeresen tanulnak. **Nem akarok egy pillanatig sem kiállni a fegyelmezetlen, rendetlen emberekért!** De abban biztos vagyok; **nem hülyék kerülnek be egyetemünkre!** (Különösen nem egyes csoportokba koncentrálva.) Elnézést a drasztikus fogalmazásért, de ezt rengeteg embertől hallottam így megfogalmazva. Ez bújkál mindenkiben, aki nem érti a helyzetet, és évek óta hallgatja a tanszék magyarázatait, amelyek szerint mindenki hibás, a tanszéket kivéve.

Vannak egyetemek, ahol 50—70%-os bukásarányok sem ritkák. De a mi egyetemünk közismert előnye ezekhez a szigorú, nálunk talán néha színvonalasabban is oktató intézményekhez képest; **emberibb légköre!** Azt sem vitatom, hogy az első évben szelekcióra szükség van. De a szelekciónak mindenütt az a nagy baja, hogy olyan, egyébként fontos alaptantárgyak végzik, amelyek nemtudása nem azonos a pályára való alkalmatlansággal! Egy pillanatig **sem vitatom a matematika fontosságát** az egyetem bármely szakán, de le kell szögeznünk: gyengébb matematikai tudással — legalábbis egyes területeken — **kiváló közgazdász,** akár elméleti tudós, akár gyakorlati szakember lehet még valakiből! Nem tartom helyesnek, hogy az egyetemünkről „kiszűrődő" emberek zöménél a matematika az ok, és nem mondjuk a Pg! Nem hiszem, hogy a matekoktatás ezzel a „magánszorgalomból" végzett szelektálással jó szolgálatot tenne a közgazdászképzésnek!

Külön téma a népgazd. terv. szak. A mostani második évfolyamon a számítástechnikai program miatt a szak 90 fővel indult. Volt és van is olyan aggály, hogy nincs ennyi megfelelő ember, irreálisan magas ez a szám. **Azonban a népgazdaság igénye parancsol, az egyetem és a tanszék feladata is: ennyi jó szakembert kell kibocsátani!**

Mindenesetre a helyzet most az volt, hogy a társaság **egyharmada** nem tudta lezárni a félévét a matematika miatt. Az állami vezetés a KISZ-vezetők kérése nyomán intézkedett — az ügy egy **külön koncentráció** révén megoldódott. (Ezután kell csak vizsgázniuk a pácban maradtaknak.) Enyhén szólva nem a tanszéken múlott ez sem. Pedig **következetesség és belátás** nem zárja ki egymást!

Két gondolat következik innen: mégegyszer tisztázni kell: mennyi az a matematikai tudás, amelyre az elméleti-gazdaságpolitikai szakágazatra készülőknek is feltétlenül szükségük van, valamint, hogy **90 embernek másképp kell ugyanazt tanítani,** mint 40 kiválogatottnak. Másrészt: mivel a szakváltoztatást valóban kerülni kell, a népgazd. terv. szakra csak **ténylegesen megfelelő embereket szabad felvenni,** kerülni kell a túlzott rábeszélést, még ha ez esetleg a keret nem teljes feltöltését eredményezi is! Emberek sorsáról lévén szó, megengedhetetlennek tartok minden kísérletezést! (Hozzá kell tennem, hogy tudomásom szerint a szak második évfolyamára **új tanterv javaslat készült,** amely talán megoldja a problémák jelentős részét!)

Nem titok: vitát akarok kezdeni, amikor leírom ezeket a sokakban és sokszor felmerült gondolatokat. Biztos, néhány helyen egyoldalú a véleményem — néhol szándékos a sarkítás, néhol csak a hely kevés a részletezésre. Egy biztos: a matematika állandó konfliktus-góca az egyetemnek, és számtalanszor mérgesedett már el egy-egy szak, szakágazat, évfolyam légköre a matekzűrök miatt. Ez pedig a mi kis mikrotársadalmunkban már olyan „politikai" kérdés, amely **megérdemli az őszinte, nyilvános vitát.** Talán megérte leírnom a „vitaindítót".

(A szerző a matematikai oktatás hatékonyságát szeretné megjavítani. Jó szándékkal, még akkor is, ha cikkében vannak vitatható érvek —, dehát azért kell hozzászólni írásban másoknak is. — Szerkesztő!)

DOMÁNY ANDRÁS

Pihenjen máshol

A II. évfolyamon 75-en koncentrálnak idén februárban politikai gazdaságtanból. Ez a létszám a korábbi koncentrációk átlaga, s a társaság — az előző évekhez hasonlóan — ismét 3 csoportra oszlik. A legkülönbözőbb szakokról gyűltek össze, bár a pálmát a tanár „Á"-sok viszik el: egységesen, a szakkollégisták kivételével, ide kérték felvételüket. (Igaz, hogy választékul mindössze 2 tantárgyat kaptak, amelyből az egyik a már szigorlattal lezárt filozófia volt; erről pedig az a régi mese jut eszmbe, amelyben a Jóisten, Évát elővezetvén, így szólt Ádámhoz: — Most pedig fiam, válassz feleséget!) Többségben vannak az elméleti szakosok, akiket évfolyam-dolgozatírási kötelezettségük erre orientált, de akad bőven az ipar-, belkerszaknak is képviselője.

S hogy ki, milyen megfontolások alapján kívánja egy teljes hónapon át a p.g.-tanulmányokra összpontosítani erőit? Ki korábbi jó tapasztalatától vezérelve, ki azért, mert még nem próbálta és kíváncsi. Az érdeklődésen túl a többségnél fő szempont az év végén „fenyegető" szigorlat jött számításba. Akadt olyan hallgató is, aki egyszerűen elfelejtkezett jelentkezni valamilyen koncentrációra, s végül itt jutott neki hely, de — mint mondta — idáig, úgy látszik, jól járt.

A 3 csoport közül kettőnek Matheisz Erzsébet, egynek pedig Kahulits László a vezetője. Nemcsak témában, hanem a munkamódszereiben is lényegesen eltérnek egymástól a csoportok. A Kahulits László vezette csoportban (terv és piac) a hagyományos módszert követik, amely főleg az irodalom feldolgozásából és az olvasottak szisztematikus megvitatásából áll. Fő cél az, hogy a témakör nemzetközi, klasszikus és hazai irodalmának részletesebb ismeretén kívül megvilágosodjanak olyan belső összefüggések, amelyek felismerésére félév alatt a fejezetekre bontott anyag tanulása közben nem volt mód. Sajnos, ennek is, mint minden hasonló jellegű komplex elméleti kérdésnek, hátránya, hogy igazában akkor válik érthetővé, amikor az ember már az egész pol. gozd.-ot betéve tudja.

A valóban elmélyült tanulásnak akadálya a túlzott létszám (20 fő), s így egy-egy alkalommal csak 10—12 ember, a legvitakészebbek, jutnak szóhoz.

Fontos szerepet kapnak így az egyéni teljesítmények értékelésénél a dolgozatok. Ezek egyrésze csupán az irodalmat kéri számon, a többi, „gondolkodtatóbb" feladat pedig a lényeges összefüggésekre irányul.

A 2. és 3. csoport — Matheisz Erzsébet irányítása mellett — azonos témán dolgozik: Extenzív és intenzív tényezők a Magyar Népköztársaság növekedésében. A módszer (amelyet tavaly Szabó Katalin kísérletképpen vezetett be egy koncentrációs csoportnál) újszerű: a hallgatók kisebb, 4—5 fős csoportokra oszlanak, s ezek mindegyike a téma egy-egy alkérdését vizsgálja, az irodalomgyűjtéstől kezdve, a vitákon át, az írásbeli feldolgozásig viszonylag önállóan. Közben kicserélik egymást között a többiek számára is értékes ismereteiket, ezáltal munkát takarítva meg.

A problémakör számos tisztázatlan, félkész kérdést is felvet, amelyek — mint Matheisz Erzsébet elmondta —, benne is egy tanulmányának írásakor vetődtek fel. Tulajdonképpen a csoport és az oktató egymást segítik a kérdések megoldásában. Elsősorban lehetőség nyílik arra, hogy mindenki hajlamaihoz és készségeihez (filozófia, nyelv, p.g.) közelálló úton közeledhessen a témához. Emellett alkalmat kap arra, hogy eddig szerzett tudását, ismereteit komplex módon, alkotóan használja fel. Az eredmények persze változatosak. Sokan lelkesednek, jó érzékkel nyúlnak a dologhoz, mások több tanácsra szorulnak, de mindenki aktivitásra kényszerül.

Hogy ez így is van, bizonyítja egyik koncentráló megjegyzése, miszerint ő azért jelentkezett pol. gazd.-ra, mert azt hitte, itt lógni lehet, de bevallja: súlyosan tévedett.

A vizsgaidőszak után hajlamosak vagyunk rá, hogy a koncentráció idején pihenjük ki magunkat. Ez a hónap viszont szerintem a félévnek az a része, amely leginkább módot ad arra, hogy — ha okosan használjuk ki — tanuljunk is valamit, ne csak — egyetemre járjunk.

SZŰCS GYÖRGYI

Az évfolyamelső

A NAPOKBAN PUSZTA KÍVÁNCSISÁGBÓL MEGKÉRDEZTEM egy évfolyamtársamtól, amikor összefutottunk a büfében, hogy van-e elképzelése az I. évfolyam „éltanulójáról".

— Gondolom „a tipikus jótanulót" róla mintázhatnák — vonta meg a vállát. — Néhány dioptriás szemüveg, magas homlok, mosolytalan arc, fényesre ült nadrág, aki mindig sietve szaporázza lépteit a könyvtár felé, hóna alatt több kötetnyi szakirodalmat szorongatva.

Lehet, hogy akik a külső után ítélnek, még néhány tulajdonságot találva is éreznek, de én tudom, hogy **Semjén András** milyen, hiszen csoporttársam, így volt alkalmam többször beszélgetni vele, közelebbről megismerni. Jól emlékszem arra, amikor András először ült közöttünk szemináriumon, hiszen ő később került hozzánk. Október 9-től — leszerelésétől — kezdve hozzánk tartozott. Kezdetben csak inkább szemlélője volt a munkánknak, később már egyet-mást megjegyzést is tett, majd beleszólt, vitatkozott, fejtegetett és érvelt, és olyan filozófiaszemináriumunk is volt,

amely tanárunk és András dialógusából állt.

Most matematikából koncentrál, így az egyetemen kerestem fel őt. A következő óra kezdetéig 15 percünk van a beszélgetésre. Ez arra elég, hogy röviden elmondja magáról a leglényegesebbeket:

— Az átlagom 4,8 lett, egy négyesem volt a gazd. főciből. Sokan megkérdezték, hogy abból miért nem tudtam már lemenni 5-re, és akkor kitűnő lettem volna. Nincs igazuk, ha azt hiszik, hogy én elhatároztam ezt az eredményt még annak idején, és minden áron igyekeztem elérni. Az Eötvös gimnáziumban, ahol végeztem, mindössze kétszer voltam kitűnő, az általános iskolában pedig 4,3 alatt is került eredmény a bizonyítványomba.

Az itteni tantárgyakat szeretem, és bármennyire furcsán hangzik, élvezettel tanulom őket, különösen a lin. algebrát és a filozófiát. Sajnos, hazudnék, ha azt állítanám, hogy a földrajz is szívügyem. Január 3-ára tettem a földrajzvizsgát, előtte volt a szilveszter, amit képtelenség kihagyni, viszont sokat kell készülődni hozzá, és mindez bizony jócskán olvasztotta a felkészülés napjait.

— Volt-e valami a tanulási módszerben, amit esetleg megszívlelhetünk?

— Azt hiszem, semmi különös. Az elkövetkező vizsgaidőszakra azonban magamnak adok egy tanácsot. Vizsgánként 4 napot fogok hagyni, és szeretném sokkal hamarabb befejezni. Most nagyon rosszul sikerült összeválogatnom az időpontokat. Egy-egy vizsgára 8 nap is jutott, amelyből 3—4 mindennel, csak nem tanulással telt el, viszont a pg.-re például 2 nap maradt, így bizony rámentek az éjszakák is. Egyébként, sajnos, eléggé ideges vagyok, különösen akkor, ha érzem, hogy vannak fehér foltok a felkészülésben, viszont egyenesen élvezek olyan tantárgyakból vizsgázni, amelyeket érzem, hogy tudok. Ilyen a gazd. történet.

— Azt hiszem, neked egy kicsit rossz volt az év elején csatlakozni hozzánk, hiszen akkor már egy kialakuló közösségbe kellett beállnod.

— Igen, akkor több nehézségem is volt, de szerencsére találtam itt egy régi osztálytársat vagy inkább barátot, **Balogh Jutkát,** aki mindenben a segítségemre volt. Őszintén szólva, azt éreztem a legnagyobb hátránynak, hogy ti már akkor letettétek a koncentráció után a számítástechnika vizsgát, ami nekem még nem volt meg. Ezen igyekeztem a lehető leghamarabb túllenni. És akkor még várt rám 50 oldal matek, 40 oldal pg, és 60 oldal filozófia. Igazán túlzás lenne azt állítani, hogy unatkoztam.

— Még egy kérdésem van hátra, amit szokás ilyenkor megkérdezni. Távlati terveid felől érdeklődöm.

— Terveim? Most elsősorban a szakválasztás. Azt tulajdonképpen már akkor eldöntöttem, amikor ide jelentkeztem. Az orosz és a matek volt a kedvencem s azt gondoltam, hogy a kettőt együtt a népgazd. tervező szakon hasznosíthatom a legjobban. Azért koncentrálok matekból, mert ez a legfontosabb tantárgy most számomra. Az egyetem elvégzése után pedig számítógépekhez szeretnék kerülni.

A BESZÉLGETÉS. S EGYBEN IDŐNK VÉGÉRE ÉRTÜNK. S ami a riportból kimaradt, az a sok nevetés, ami miatt gyakran meg kellett állnom. Alapjában véve nagyon vidám természetű, egyáltalán nem magába zárkózó, hanem nagyon is közösségi lény, akivel mindenki szívesen beszélget. Azt sem mondhatom, hogy állandóan a könyveket búvja, mert előfordult már az is, hogy pg-könyv helyett hanglemezt vett ki a táskájából. S ahogy most órára rohanva, hármasával veszi a lépcsőt, eszembe jut, amit mondott arról, milyen érzés évfolyamelsőnek lenni: „Egyrészt jó, mert klassz dolog ötösöket kapni, másrészt pedig kellemetlen, mert ha az ember végigmegy a folyosón, egyfajta undorral kevert bámulat kíséri..."

...Én, a többséggel együtt — csodálom.

DEMCSÁK ÁGNES

...tudományos műhely

Amikor a **Gazdaságpolitikai Kutatócsoport** munkája után érdeklődtem, semmi más célom nem volt, mint bemutatni az egyetem három kutatócsoportja közül az egyiknek a mindennapjait. Hamarosan kiderült azonban, hogy még a bepillantáshoz sem elég néhány óra. Nem azért, mert a tudomány születését titkok fedik. Eredményeik nagyon is kézzelfoghatóak. Vaskos kötetek, jegyzetek, kutatási jelentések. És semmi a kutatások bűvös légköréből. Számítások tömkelege az egyik asztalon, másutt papírszeletkékkel teletűzdelt könyvek.

A kutatócsoport 14 munkatársa, és adminisztrátora három nagy témán dolgozik: A szocialista gazdaság működési mechanizmusa; A harmadik szektor és a lakossági kommunális szolgáltatások; A budapesti agglomeráció fejlesztési koncepciója.

Az utóbbi kutatási terület összefoglaló tanulmányát a bírálók már elfogadták, a kommunális gazdaság elemzésére, s a gazdasági mechanizmus működésének ellenőrzésére pedig egy-egy modellt dolgoztak ki.

E kutatási területek napjaink közgazdaságtanának legégetőbb kérdéseit érintik. Olyan általános elméleti kérdések ezek, amelyeket egy egyetemtől független kutatóintézet is megválaszolhat. Mégsem véletlen, hogy éppen itt, az egyetemen dolgozik rajtuk a kutatócsoport. A kutatások irányának, a kérdésfeltevések módjának megválasztása — különösen a gazdaságpolitikában — igen sokféle lehet, és kell is legyen. Egyező és ütköző véleményekből, vizsgálódási eredményekből, a többféle alternatívából választó gazdasági vezetés nagyobb biztonsággal találhatja meg a fejlődés jó irányát.

A tudományos „műhelyek" létrehozásával az egyetem presztízse is nő, magasabb rangot kap a „tudós" egyetemek között.

De nem ez indítja elsősorban arra, hogy kutatókat gyűjtsön saját égisze alá. A kutató-oktatóktól várja, hogy minél több hallgatót megismertessenek a tudományos munka gyakorlatával. Segítsenek rávezetni a pontos „kérdezés", az aprólékos szakirodalom-tanulmányozás, a szelektálás és összegezés, s végül a körültekintően bizonyított gondolatok rögzítésének módszereire. Mert ezek a prózai „kellékei" a közgazdasági kutatómunkának, s a biztatás és segítség híján a maga útját járó hallgatónak kedvét szegik.

A gazdaságpolitikai kutatócsoporthoz kilenc hallgató jár rendszeres munkáért, tanácsért. Sok-sok órán át böngészik a szakirodalmat, elemző számításokat végeznek, a külföldi sajtót figyelik, míg elkészíthetik első önálló tanulmányukat.

Rendszeres vitákon összegzik, meddig is jutottak, és ezek a viták — gyakran a szakma „nagy öregjeivel" — adnak lendületet, hogy ismét nekivágjanak a szakirodalom fogyni nem akaró kásahegyének.

Kevés az a néhány diák, aki illúziók nélkül tekinthet majd a kutatómunka elébe. S nincsenek elegen azok sem, akik az érdeklődésüket csak rövid időre is felkeltő szakterületekről gyorsan tudnának tájékozódni egy kisebb „maszek" kutatás erejéig. Pedig jónéhány diák tévelyeg a kötelező tananyagon kívüleső ismeretek birodalmában. Általános receptet adni számukra nem lehet. Tudásuk, tehetségük és szorgalmuk szerint azonban minél többet kellene bevonni közülük a kutatás egy-egy szakaszába, tanár, tanítvány, az egyetem és a tudomány közös hasznára válna.

— k —

Vita

Szép lányok ne sírjatok?!?

Most rajtunk a sor...

„A nők egyenjogúsága közjogi és politikai értelemben biztosított. Jogaik érvényesülését azonban korlátozza, hogy még nem minden területen adottak a feltételek azok teljes megvalósításához. Jelentős visszahúzó erő a társadalom szemléletében meglevő konzervatív felfogás is." **(Idézet az MSZMP Kb 1970. febr. 18-i állásfoglalásából.)**

Ez az a konzervatív felfogás, amely tükröződik néhány hozzászóló levelében, cikkében. **Zsembery Ágnes** írja"... lányok elfoglaltabbak... elvesznek a részletekben." A fiúk sokkal nagyobb objektivitással tudnak vezetni ... azonos képességű fiú és lány között talán én is a fiút választanám. ...Közéleti szereplésük során szinte saját egzisztenciájukat kockáztatják..." — mondja **Hitesy Ágnes.** Mint a VIII. ker. KISZ VB tagja, részt vettem a KISZ KB nőpolitikai határozata kerületi feladatainak kidolgozásában. Sajnos itt is a VB egyik nőtagja, aki vezető beosztásban dolgozott, képviselte azt a nézetet, hogy a nők munkája kisebb értékű, a nők alacsonyabb rendű beosztottak, mint a férfiak.

Ezekkel a kijelentésekkel szemben mit hozhatunk fel ellenérvként?

A fiatalok közéleti szereplésre felkészítése több-kevesebb sikerrel az általános iskolában, az úttörőmozgalomban kezdődik. A VII. kerületben az úttörő aktívák 70—80%-a lány. Ezt bizonyos fokig az életkori sajátosságok is magyarázzák, de a lányok nagy aktivitása még a középiskola KISZ-szervezeteiben is tart. Pl. a Madách gimnázium KISZ-bizottsági és VB összetétele: 19 lány, 12 fiú, illetve 6 lány, 5 fiú. A VII. kerületi diáktanácsban — melynek vezetője vagyok — a 27 tagból 10 fiú van, ami szintén a lány diákvezetők aktivitását mutatja.

Ezekkel a példákkal azt szeretném illusztrálni, hogy jelenleg társadalmunkban minden fiatal, akár fiú, akár lány, azonos nevelésben részesül, azonos „mozgalmi" pályafutása lehet, azonos gyakorlatra tehet szert, melyet csak a képességek, a mentalitás befolyásol, s nem az, hogy lány vagy fiú az illető.

Ami a lányok nagyobb elfoglaltságát illeti, személyesen ismerek több olyan KISZ-vezető lányt, aki ezen kívül úttörő ifjúvezetői munkát is végez — ez legalább heti 6—8 óra elfoglaltságot jelent —, sőt szakköröknek, irodalmi színpadnak is tagja. A házi munka pedig, lévén egyetemünk hallgatóinak fele része kollégista, a fiúknál is hasonló arányban jelentkezik.

A férfiui nem bölcsességével kapcsolatban a vizsgáztatók tudnának sok érdekeset elmondani. A középiskolákban, felsőoktatási intézményekben a növekvő nőarány nem az értelmi képességek közötti különbségeket, hanem a „konyha, kamra, gyerek" szemlélet megszűnését jelzi.

A nők lényeglátását, logikai készségét a nagyszámú matematikát, fizikát, kémiát — az ún. reáltárgyakat tanító nőtanárok is bizonyítják.

Sorolhatnám még tovább a példákat diáklányokról, dolgozó nőkről, akik a mindennapi munkájuk, a tanulás, a házimunkák mellett akarnak és tudnak időt szakítani párt- és KISZ-munkára, közéleti tevékenységre.

A sok pozitív példa mellett hol látom a fő problémákat a nők egyenjogúságával kapcsolatban?

Legfontosabb kérdés a nevelés. Mint aktív KISZ-vezető és jövendő pedagógus, nagyon súlyosnak érzem nevelőmunkánk hiányosságait.

A család nevelésében még érvényesül a régi szemlélet, amelyet bár egyre kevesebben, de a lányok is magukénak vallanak: „A nő célja a jó házasság."

A közéleti szerepléssel járó nagyobb megterhelés és fokozott felelősség, hibás munkamódszerek visszariasztóak. Ez is mutatja, hogy a nőket nem neveljük, képezzük tudatos vezetői munkára!

Erősen negatív hatású az élet egész területére az a jelenség, hogy az országos vezető szervekben igen kevés nő van. Ennek az oka nem az, hogy a nők nem alkalmasak, nem elég felkészültek a vezetésre, hanem többek között a nők megítélése a vezetők kiválasztásában szigorúbb, alkalmasságuk több bizonyítékát követelik, mint a férfiaktól, előléptetéskor az anyaság hátrányként szerepel...

A KISZ-tagság 45%-a nő, de nincs olyan színvonalú politikai nevelőmunka, mely a lányokat nagyobb számban eljuttatná a párttagságig (a pártban a nők aránya 23,4%).

1970-ben a párt KB felmérése után megszületett a határozat, amely megszabja a párt- és KISZ-szervezetek feladatait a nők politikai, gazdasági és szociális helyzetének javítására.

Ennek egyik eredménye például, hogy az új KISZ KB-ban 40%-os a nők aránya.

Nekünk KISZ-vezetőknek ezzel kapcsolatban következők a feladataink.

A meglevő konzervatív szemlélet és magatartás elleni harc a politikai nevelés eszközeivel. Vezetőképzés szélesítése, hatékonyságának növelése a nők közéleti készségének kifejlesztésére, hogy tudjanak élni jogaikkal. Minél több arra alkalmas lányt bízzunk meg KISZ-vezetői munkával.

Adjunk olyan KISZ-feladatokat, melyek lehetővé teszik a lányok aktív részvételét (nem névleges reszortok). Vonjunk be minél nagyobb számú lányt a TDK tevékenységébe. KISZ-alapszervezeteink tekintsék kötelességüknek a lányok párttaggá nevelését és párttaggá ajánlását.

„Házon kívül" már történt előrelépés az egyenjogúság felé, jó példákkal már találkozhatunk. Most rajtunk a sor, hogy „házon belül" is fogjunk hozzá a feladatok megvalósításához.

Pogány Ágnes
IV. évf.
Tanári „B"

Kevesebb beszéd és több tett!

Az egyenjogúság nem azáltal oldható meg, hogy csak beszélünk róla, bár a kérdés időszerűsége vitán felül áll. A problémával kapcsolatban végleteket tapasztalhatunk: államfői tisztséget betöltő nők és szavazati joggal nem rendelkezők.

Tény, hogy egyes munkahelyeken ragaszkodnak a vélt „férfiúi" felsőbbséghez, s így a női munkaerő erkölcsi elismerését próbálják megakadályozni. Sok egyetemista lány már most, végzés előtt egy-két évvel, reménytelennek látja helyzetét, és a „nagy kérdés" megoldásán töpreng. Munka, szakmai továbbfejlődés, vagy a család? Tegyük fel, hogy két-három évig dolgozik, közben férjhez megy, majd elmegy szülési szabadságra. Megszakad a karrierje, kiesik a munkából, nem tud lépést tartani szakmája növekvő követelményeivel.

Sajnos, elég sokszor hivatkozunk mi, férfiak arra, hogy a szellemi munka a mi privilégiumunk, s a nőket, csak mint gyakorlati végrehajtókat tudjuk elképzelni.

Már többen felvetették, hogy az egyenjogúság kérdésének megoldása elsősorban magukon a nőkön múlik. Én ezt így fogalmaznám meg: igen is, meg nem is. Tény, hogy sokszor előfordul, hogy a nők „nyitott kaput" döngetnek, azaz nem élnek teljes mértékben a lehetőségeikkel, és kicsinyes „női" szemlélettel, karmokkal egymást tépik és gátolják a továbbjutásban. Bizonyos fokig passzivitásuknak is betudható, hogy a társadalom „másodosztályú polgárainak" tekintik őket. Ha egy nő többet akar tenni, mint az átlag, ha nemcsak dolgozni, hanem gondolkozni, érvényesülni is akar, akkor a legtöbb esetben „kis mitugrász"-nak tekintjük.

Ha házon belül próbálom megvizsgálni a problémát, véleményem szerint egyetemünkön a lányoknak minden lehetőségük megvan az érvényesülésre, arra, hogy bizonyítsanak. Ez a közgazdász pálya jellegéből is következik. A vitaindító cikk szerzője szerint a lányok azonban nem élnek ezzel a lehetőséggel. Én ezt csak alátámasztani tudom. A táblázatban közölt adatokért, mint tényekért elsősorban nem a fiúk a felelősek. Talán háttérbe szorítjuk őket? Szerintem nem. Sőt! Sajnos, nem mutatnak kellő érdeklődést a mozgalmi élet iránt. Persze, tisztelet a kivételnek!

Nagyon sok lány úgy tekinti az egyetemet, mint egy ugródeszkát. Ha megszerzi a diplomát, megvan a lehetősége arra, hogy diplomás férjet találjon, hogy a közéleti szereplés helyett a kényelmes otthon csendjében az aktuális „háziasszony — szerető feleség — szenvedő anya" szerepében tetszelegjen. Pedig — s ezt saját csoportomban tapasztaltam — ha vezetőségválasztásra kerül sor, elsősorban az aktív emberek kerülnek megválasztásra. Itt nem tesznek különbséget lány és fiú között. Egy a fontos: rátermett legyen a csoport ügyeinek rendezésére, életünk vezetésére, kezdeményezésekre...

FUILÉR ISTVÁN
II. évf. külker 3.

A szocialista közgondolkodásról

LÓGÁS...

Vizsgaszabályzatunkban az áll, hogy a szemináriumok látogatása kötelező, az előadásoké nem.

Egy csoport a koncentrált első óráján hiába várta a tanárt, nem jött. Fél óra múlva elszállingóztak. A tanár egy órával a megbeszélt időpont után jött meg, mert ő úgy tudta, akkor kezdődik az órája. Addig a tanszéken ült és olvasott. A hallgatók közül senki nem ment le a tanszékre érdeklődni.

Nevetve mesélte egy negyedikes a menzán, hogy a szakszemináriumon a 15 emberből már megint csak öten jelentek meg. Ahol nyolckor kezdődik a szeminárium, ott a későnjövők ½ 9-ig adják egymásnak a kilincset.

Úgy néz ki, hogy ez egy — a felsőbb években erősödő — előrehaladó folyamat.

Egyes tárgyak sajátosságaikból adódóan nagy mennyiségű képlet, számszerű összefüggés tudását, alkalmazását követelik meg a hallgatóktól (matek, statek stb.). Bár a tanulás folyamatában az első lépés az ilyen összefüggések miértjeinek tisztázása, a képlet sokoldalú értelmezése, a szeminárium-vezetők gyakran mégis elnagyoltan, vázlatosan ismertetik a megértés e fázisát.

Más szemináriumvezetők pedig a tárgyuk, az oktatás iránti nagy lelkesedésük miatt végigbeszélik az órát, külön munkákat adnak, többet akarnak megtanítani, mint amennyire objektíve lehetőség van, mint amennyire a többségnek szüksége van.

Az előadások, a szemináriumok színvonala és a látogatottság között van néminemű korreláció. Ha pedig a hallgatók aktivitását mérnénk ebben az összefüggésben, ez még erősebb lenne. Aki álmosan hallgat az utolsó sorban, aki kártyázik, aki újságot olvas, az is távol maradt tulajdonképpen a szemináriumról.

Ezekben a magatartásokban, valami közös, valami, ami néha cinkossá teszi a tanárt és a hallgatót. Közben nő az „üresjáratok" száma, délelőttök telnek el nyomtalanul, a napokra nem emlékszünk vissza, zavar minket, hogy egyik napnak sem volt súlya a múlt héten sem. A tanár panaszkodik a diákra, a diák a tanárra — jogosan és mégis hiába, mert magától kevesebbet követel, mint a másik oldaltól.

Mindenki szeretné megkönnyíteni a rárótt terheket. A tandíjat az elbliccelt órákért később fizetjük majd meg. Diplomát szerezni a lehető legkisebb munkabefektetéssel. Kiügyeskedni egy jobb jegyet, orvosi igazolást hozni a hiányzásról, az anyagot kettesre tanulni meg, miért hajtani a hármasért, a diploma tényére és nem eredményére kapjuk majd a fizetést. Megragadunk minden lógási lehetőséget, a fantáziánkat pedig ennek palástolására mozgósítjuk.

Az akadályok pedig, valljuk meg, bevehetők kis nekirugaszkodással is. Amit át kellene már a szorgalmi időszakban venni, azt vizsgaidőszakban maximum 5—6 nap alatt tanuljuk meg — és átmegyünk. Érdektelenségünk megcsapja a tanárt is, keveset magyaráz, igényeit leszállítja a hallgatókéhoz, hogy teljesíteni tudjuk azokat. Az órák mechanikussá válnak, a tanár önálló kutatásaival, tanszék tudományos munkájával foglalkozik szívesebben.

Lazul a diák és lazul a tanár munkafegyelme, és egyre kisebb az ellenállás. Diákkörben pedig terjed a híre: X jó tanár, nem követel sokat, megértő...

Nem tudnám megmutatni, ez a hallgató ilyen, ez a tanár ilyen. (Az ellenkezőjét talán könnyebb.) Ezek csak motiválják a tanár, a hallgató cselekedeteit, viszonyukat, hatnak a tanulócsoportokban, formálják a közvéleményt. Hatnak és nem beszélünk róla. Nem akarjuk bevallani magunknak, hogy a vizsgaszabályzat ugyan csak a szemináriumok látogatását teszi kötelezővé, de a saját, a belső rendtartásunk írásban le nem fektetett valahányadik pontja az előadásokat is kötelezően előírná számunkra. Másoknak pedig valami olyasmit, hogy csak igényes, hasznos foglalkozásokat tartsanak.

SZABÓ LÁSZLÓ

... nem árt a népszerűségének!

NKB = Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága — ki ne ismerné ezt a rövidítést egyetemünkön? Négy-öt év alatt előbb-utóbb mindenki kapcsolatba kerül vele, mégpedig többnyire kellemes tervek vagy élmények, utazások, táborozások kapcsán. Vagyis az NKB ismert és népszerű szakbizottsága KISZ-szervezetünknek. Igaz, olykor szidják is, különösen tanév vége felé. Pl. X., amikor nem találja a nemzetközi diákigazolvánnyal foglalkozó illetékest, vagy Y., ha megtudja, hogy nem fér be a keretbe, Z., akit nem oda és azzal osztottak be dolgozni, ahová és akivel kérte, és így tovább. Szóval időnként szidják is. De hát többen állítják, hogy ez nem árt népszerűségének, sőt egyes vélemények szerint egyenesen jót tesz neki. Ez ugyan némileg vitatható álláspont, az viszont minden vitán felül áll, hogy az eredményekért meg is kell dolgozni, és Várkonyi Józseffel, a bizottság vezetőjével éppen erről beszélgettünk: Milyen munkával, szervezettséggel, milyen eredményeket ért el az NKB.

A bizottság tagjai főként az első és másodévesek közül kerülnek ki. Itt is tapasztalható az a jelenség, hogy első év elején nagy lendülettel nekifognak a munkának, és aztán szép lassan elmaradoznak az emberek, de ennek ellenére az aktívák számával nincs probléma, így a bizottság megfelelően el tudja látni feladatait. Amin javítani kellene, az elsősorban a munkastílus. Jobb együttműködésre lenne szükség az egyes referatúrák között például.

A dömpingmunkát felváltani a folyamatossal, elérni azt, hogy a referatúrák év közben is állandóan tájékozódjanak, és tájékoztassanak azokról az országokról, illetve egyetemekről — az ott játszódó jelentősebb eseményekről —, amelyekkel tartják a kapcsolatot.

Pillanatnyilag még megvan az a szemlélet, hogy „útlevelet intézünk" s ez részben annak is tulajdonítható, hogy korábban egy-egy referatúra többnyire egy-egy embert jelentett, ami sok adminisztrációt rótt rájuk.

Ami az útlevelet illeti

20—20 főnek Szovjetunióba (Irkutszk, Jereván) 15—15 hallgatónak Lengyelországba (Krakkó, Katowice) kb. 10 embernek NDK-ba (Berlin) és 15 fős csoportnak Bulgáriába kell megszerezni az idei nyárra.

Ilyen lehetőségek lesznek külföldi építőtáborozásra. Az NDK munkaakciót 150 fő részére szervezi az NKB. Ennek korábbi nagy népszerűsége az utóbbi időben csökkent, ami nem egészen érthető, hiszen szervezett keretek között olcsó utazást ió kereseti lehetőséget jelent, és csoportosan is lehet jelentkezni. Másik probléma az NDK munkaakcióval kapcsolatban, hogy évek óta kevés a fiú munkavállaló, pedig iránt uk nagyobb a kereslet, mint a lányok iránt. A Nemzetközi diákigazolványokkal hétfőn, szerdán, pénteken a nagyszünetben *Szabó Éva* foglalkozik a *III. em. 382-ben.* Későbbi torlódások elkerülése végett jó, ha már elkezdjük az intézését.

A külföldiek építőtáborát idén valószínűleg Veszprémben és Budapesten szervezi az NKB.

Itt is szükség lesz emberekre, Az évek óta tartó rendszeres kapcsolatok nyújtotta fenti lehetőségek mellett az idei nyár újdonsága — és nem is akármilyen — a külföldi szakmai gyakorlatok lesznek.

1972. nyarán lehetőség nyílik 10—15 fős külföldi gyakorlatcserére az AIESEC — Közgazdaságtudományi Egyetemek Hallgatóinak Nemzetközi Szervezete — keretén belül. Az Angliába, Ausztriába, Finnországba és Franciaországba kiutazó hallgatók körülbelül nyolchetes munkát végeznek, mely a kötelező szakmai gyakorlat idejébe beszámít. A jelentkezéseket az illetékes tanszékkel egyetértésben a KISZ-vb bírálja el. Jelentkezések feltétele angol vagy német vagy francia nyelvtudás, jó tanulmányi eredmény, jó KISZ-munka, jelentkezési határidő február 19.

Mindez még elég távoli dolog, a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága előtt álló közelebbi feladat a külföldi TDK-sok fogadása. Ebben a munkában nagy szerephez jut a *Nyelvi Kör.* Noha a dogozatok témáit meglehetősen régen elküldték, és január közepéig meg is kellett volna érkezniük a munkáknak (Szovjetunióból, Bulgáriából, NDK-ból, Csehszlovákiából, Lengyelországból, Finnországból és Ausztriából összesen 23 meghívott lesz) eddig csak három helyről futott be hat dolgozat. Pedig elég nagy munkát okoz egy-egy külföldi TDK-munka. Szinkron tolmácsolásban három nyelven — orosz, — angol, — német — hangzanak majd el ezek a TDK-k a Makarenkó színháztermében. Tehát két nyelvre kell még lefordítani minden beérkező dolgozatot.

A fordításokat előre készítik a Nyelvi Kör tagjai, így alaposan „rádolgoznak" a kötelező nyelvtanulásra. Csak úgy mint a külföldieket fogadó, illetve kísérő hallgatók. Munkájuk elismeréseként a nyelvi tanszék ígéretet tett arra, hogy ezt beszámítja a rendes évi tanulmányi munkába.

A nyelvi kör tagjai képezik az NKB szélesebb körű aktívagárdáját, céljuk viszont nemcsak az, hogy ilyen és hasonló alkalmakkor megfelelő számú nyelveket jól beszélő diákkal segítsék a bizottság munkáját. *Vizy István* adjunktus messzemenően támogatja a kör munkáját, melynek „számláján" több sikeres filmvetítéssel egybekötött idegennyelvű élmény- és útibeszámoló, előadás szerepel. Érdekes módon a zenei rendezvényeknek a múlt félévben nem volt sikerük. Volt olyan, amelyen mindössze 25-en voltak. Csak nem fenyeget máris a szakbarbarizmus veszélye?! A Nyelvi kör irodalmi, zenei és képzőművészeti jellegű rendezvényeivel minden esetre megteszi a magáét ellene.

Nagy Katalin

„A Középület Tervező Vállalat november 8-i statikai szakvéleménye szerint a Veres Pálné utcai kollégiumban — mindkét épületrészben — teljes födémcserét kell lebonyolítani. A melléképület állapota nagyon rossz, balesetveszélyes. A főépületben szintén sürgős a födémcsere. A vállalat a javítási munkálatokat csak abban az esetben hajlandó elvállalni, ha a második emeleti szobákat december 20-ig kiürítik."

A kollégium vezetősége előtt két lehetőség kínálkozott. Egyrészt a második emeleten lakókat a többi szobába szétköltöztetni — ami a közelgő vizsgaidőszakot és az amúgy is zsúfolt szobákat tekintve, csak szükségmegoldásnak lett volna jó, hosszú időre semmi esetre sem —, vagy pedig a kollégium új épületbe költözik.

A probléma a Művelődésügyi Minisztérium határozatának segítségével oldódott meg, melynek értelmében az egyetem ideiglenesen az Astoriával szemben, a Semmelweis utca 1. számú ház épületét kapta meg, mert az új Vörösmarty téri székházba költöző Országos Rendező Iroda szabadon maradó helységei kis átalakításokkal alkalmasak az azonnali beköltözésre. Így a kollégium december 13-án átköltözött.

Azóta eltelt két hónap, lezajlott az első „véres" vizsgaidőszak, az „új" közgáz kollégium élete normális mederben folyik. Az idegen ha még nem járt itt, biztosan eltévedne. Lenyűgöző a bejárattal szemközti hatalmas előcsarnok, mely múlt századi hangulatot áraszt, aztán csak lépcső, kanyar, sok lépcső, kanyar, nagyon sok lépcső, kanyar, s végre a harmadik emeleten a tábla: MKKE-kollégium. Vendégmarasztaló épület, aki ide feljött, kétszer is meggondolja, amíg elmegy.

Benn a folyosón szekrényeket tolnak, matracokat cipelnek. Ma költözött át az utolsó 8 ember a Veres Pálné utcából. Az ajtókon mindenfelé feliratok: Pénztár, Koncertigazgatóság; a múlt kései hirdetői. A falakon még ott vannak a mész- és cementfoltok, a nemrégi átalakítások nyomai, de rajtuk már ott a „Gólyahír", a faliújság, plakátok, hirdetmények.

Janurik Jánossal, a kollégium titkárával beszélgetünk. Az ajtók mögül zene szól. A lakók koncentrálnak.

— Alig pár nappal a vizsgák előtt kellett a költözést megoldanunk, mégpedig úgy, hogy ne zökkenjünk ki túlságosan a tanulásból. Nagyon féltünk, hogy meglátszik majd az eredményeken, de a vizsgák mást bizonyítottak. Először csak 60 fő költözött át, mert a KÖJÁL „egészségügyileg" nem engedélyezett többet, de közben felépültek a zuhanyozók, így ma az utolsó csoport is átjöhetett. A korábbi 8—10 ágyas szobák helyett itt 2—3—4 ágyas szobákban lakunk. Ez több szempontból is előnyösebb. Lehetővé teszi az intenzívebb önálló tanulást, a barátok egy szobába kerültek, s ha valaki 8-kor már aludni szeretne, nem kell veszekednie villanyoltás végett. Majdnem minden szobában van rádió, asztali lámpa, könyvespolc, függönyök, szőnyegek. A mostoha viszonyok között is megpróbálunk a lehetőségekhez képest otthonos hangulatot teremteni.

— Nagyon sok panaszt hallani, hogy a javulás ellenére sem megfelelőek a szolgáltatások.

Sajnos, ezek a dolgok nem mindig rajtunk múlnak. Kevés volt a tusoló. Építettek egyet a második emeleten is. Most olyan gyenge a nyomás, hogy a harmadikon nem lehet zuhanyozni, ha lent is mosdanak. Az utóbbi időben gyakori a vízhiány. (Máshol is. — szerk.) Hetek óta keresünk takarítónőt. Nincs. Pillanatnyilag magunk között osztjuk be a takarítási ügyeletet. Egyes szobákban nem jó a fűtés. Hiába szólunk, nem javítják. Hiányoltuk a televíziót. Most már van, de elromlott. Minden kezdet nehéz, de megpróbálunk segíteni. Most rendezzük be a klubot; van magnó, lemezjátszó, újságok. Szeretnénk, ha ez a klub tényleg mindenkié lenne. Itt gyakorlatilag minden ajtó egy folyosóra néz, sokkal nagyobbak a lehetőségek a közös programok lebonyolítására.

(Következő számunkban folytatjuk.)

SEBŐK JÁNOS

„Adunk nekik egy kis politikát?..."

NEM MÚLIK EL HÉT, HOGY A SAJTÓBAN a hátrányos helyzetű középiskolások egyetemi előkészítésére indult mozgalomról ne olvashatnánk. Nem akartam ezek számát szaporítani, de most mégis erről írok.

Biztos vagyok benne, hogy mindenkit, aki a Stúdium Generálében ténykedik, a segíteni akarás mozgat, de vajon mindig elég-e ez? Az e témában megjelent — szerintem bántóan nagy számú — cikkek olvasása közben néha olyan érzésem támadt, hogy nem! Gyakran nem elég megfontoltan, nem kellő körültekintéssel nyúlunk ehhez a kérdéshez. Néha úgy tűnik, hogy egyesek a Stúdiumnak csak azt az oldalát látják, hogy igen hasznos, lelkesítő KISZ-munkát ad egyetemistáinknak. Az idősebb korosztályok is örülnek, hogy lám, ifjúságunk képes áldozatokat hozni, munkálkodni a közérdekért. Megfeledkeznek róla, hogy ez a kevésbé fontos oldala a dolognak.

Sokszor nem vesszük figyelembe, hogy a Studium másik — fontosabbik — oldalán érzékeny emberek — diákok, tanárok, szülők — állnak, akikben szintén kiváltanak reakciókat irományaink.

Néhányuknak már bizonyára sikerült olyan „jól" megmagyaráznunk hátrányos helyzetét, hogy ettől még az a kis önbizalma is elment, ami volt, a Stúdiumosok pedig nem jutnak el mindenkihez, hogy a hibákat helyrehozzák.

Jobban oda kell figyelni, hogy mit mondunk, ill. mit írunk le. Különösen megdöbbentett, amikor Stúdiumos egyetemistáink szájából olyanokat hallok, mint pl: „adunk nekik egy kis politikát..." vagy a KÖZGAZDÁSZ 72. jan. 20-i beiskolázási számában olvasott mondat: „Tavaszra tervezik, hogy elkészülnek azok a segédanyagok, amelyekkel a középiskolai tankönyvek tárgyi és módszertani hiányosságait szeretnék megszüntetni." Túl azon, hogy ez sérti azokat a tanárokat, akikkel ebben az akcióban együtt kell működnünk, olyan célt jelöl meg, amit a Stúdium nem tűzött és nem tűzhet maga elé, mert ilyen tananyag elkészítéséhez óriási szakmai tudás, de még nagyobb oktatási tapasztalat szükséges.

Igen nagy önbizalommal rendelkezik, aki ezeket egyetemista korában magáénak meri mondani. Ebben a munkában pedig a kellő alázat nem erény, hanem alapkövetelmény.

Tévedés ne essék, tudom, hogy a középiskolai tananyagok nem mindegyike üti meg a mértéket, de a probléma okait — azt hiszem — elsősorban nem ebben kell keresni. (Már csak azért sem, mert a felvételi ezeket a „rossz'" tananyagokat kérik számon). Hanem ott pl., hogy a peremkerületi általános iskolák felszereltsége messze elmarad a belvárosiaktól (a tanácsok az infrastruktúra más elemeire kénytelenek több pénzt fordítani, így ott kevesebb marad az oktatásra), abban, hogy a peremkerületi iskolákban csak elvétve találunk értelmiségi származású gyereket, míg a belvárosiakban hasonló a munkás származásúak aránya.

ABBAN, HOGY A TOVÁBBTANULÓ MUNKÁSGYEREKEK ZÖME — az egyetemi felvétel szempontjából kisebb esélyt biztosító szakközépiskolákban, míg közepes képességű értelmiségi gyerekek a jobb gimnáziumokban tanulnak tovább. És még lehetne sorolni az okokat. Az viszont nyilvánvaló, hogy ez a túl korai szelektálódás — mint a családi környezet egyik közvetett hatása — jelentős negatív tényezője a mobilitásnak.

Rosszabb feltételt jelent, gyengébbek közt elsőnek lenni, mint erősek közt közepesnek.

Valóban szépek azok az eredmények, amelyeket eddig a Stúdiumban elértünk, de azzal feszítenünk, hogy a 150 salgótarjáni táborozóból 107-et felvettek önámítás lenne. A salgótarjáni táborba 400-an jelentkeztek. Közülük egy dolgozat alapján választottunk ki 200 diákot.

Tehát már mi is szelektáltunk. Talán helyesebb a kép, ha a 400-hoz hasonlítjuk a 107 felvettet!? Mindenesetre érdekes lenne pl. TDK keretek között megvizsgálni, hogy mi lett a 293 „elutasított" sorsa? Lehet, hogy néhányat mi „beszéltünk le közülük!?

Befejezésül a Studium Generálé jövőjéről szeretném elmondani véleményem. Nekem meggyőződésem, hogy azokat a problémákat, amelyek megoldásáért a Studium is küzd, — hosszú távon — csak „törvényekkel és rendeletekkel lehet megoldani (mint pl. a tanyai kollégiumok létrehozásáról szóló rendelet stb.).

Olyan törvényekkel és rendeletekkel, amelyeket széleskörű társadalmi összefogás segíti ill. biztosítja. Ennek megfelelően a jövőben a Studium tevékenységének is változásokon kell átmenni. Véleményem szerint a matematika, történelem, pol. gazd. ilyetén korrepetálására a jövőben nem lesz szükség ill. nem szabad, hogy szükség legyen (persze addig még eltelik egy kis idő).

Helyette az ún. motiváció kell, hogy előre lépjen, amelynek fontos feladata lesz, a pályaválasztás megkönnyítése, a továbbtanulásra való ösztönzés.

Ezt azt hiszem már most el kellene kezdeni, mégpedig már az általános iskoláknál. Ha sikerülne elérni, hogy a továbbtanulni szándékozó általános iskolásoknak mind nagyobb hányada menjen a jobb egyetemi startot biztosító **gimnáziumokba**, újabb lépést jelentene előre. A „motiváció" két évvel ezelőtt már felmerült az egyik Ált. karos alapszervben, nem ártana vele újból foglalkozni!

S VÉGÜL EGY KÉRDÉS: Mi az oka, hogy a Studium szerveiben alacsony a munkás-paraszt származású egyetemisták aránya? Nem hiszem, hogy kevéssé éreznének felelősséget otthon maradt társaikért!

KEREKES SÁNDOR

Néhány érdekes és megszívlelendő vélemény van e cikkben — egy az egyből el lehet fogadni!... — Van azonban olyan gondolat is, amivel vitatkozni lehet és kell..., tartalomról és módszerekről — a Studium Generále érdekében! — SZERK!

Vége az első menetnek!

December 11-én a Népgazd. terv IV.—Külker. III. döntő mérkőzéssel ért véget egy jól sikerült kezdeményezés, a férfikosárlabda kongresszusi kupa küzdelemsorozata. A nyolcheles küzdelemsorozat szinte valamennyi alapszervezetünket megmozgatta.

De mi is történt a „finálében"? A selejtezők során hat csoport vette sikeresen az akadályokat. Az elődöntők két hármas csoportban bonyolódtak le. Népgazd. terv. IV., Népgazd. terv. II. és az I. évf. csapatai alkották az egyik, míg a Külker III., Belker. IV., Ipar III. pedig a másik ág résztvevői voltak. A csoportokban mindegyik csapat összekerült egymással, és az így kialakult sorrend határozta meg a végső helyezésekért küzdő csapatokat. A két csoportelső küzdött az első helyért, míg a két második a harmadik hely sorsát döntötte el.

Az elődöntők legdrámaibb küzdelme a Népgazd. terv. IV.—I. évf. mérkőzés volt, A II. félidőben egy technikai fault után —, ami a Népgazd. terv.-t sújtotta — az addig vezető Népgazd.-osok teljesen visszaestek, s az addig is jól játszó I. évf. egyre jobban feljött, s csak a sípszó mentette meg a Népgazd. IV.-et a „kiütéstől".

Végeredmény: Népgazd. terv. IV.—I. évf. 62:60.

A további csoportmérkőzéseken: a Népgazd. terv. IV.—Népgazd. terv. II. 63:25 az „öregek" vitték a prímet, majd a Népgazd. terv. II. nem állt ki az első évfolyammal, így az I. csoport végeredménye:

Népgazd. terv. IV.
I. évf.
Népgazd. terv. II.

A másik ágon a Küler III. egy nap alatt játszotta le mindkét elődöntős mérkőzését. Ennek ellenére fáradtságnak nyoma sem volt, és két szép sima győzelmet aratott.

Külker III—Ipar III	35:19
Külker III—Belker IV	46:37
Belker IV—Ipar III	33:18

A végső helyezésekért tehát a következő csapatok küzdöttek a 3. helyért: az I. évf.—Belker IV., a 2. helyért: Népgazd. terv. IV.—Klüer III.

Először a III. hely sorsát döntötte el az I. évf.—Belker. IV. mérkőzés. Itt már tétje volt a küzdelemnek és ez eleinte meglátszott a játékon. Később azonban megnyugodtak a csapatok — különösen az I. évfolyamosok, akik a félidőben már 25:9 arányban vezetéshez jutottak. Továbbra is szépen, tetszetősen játszó I. évf. végül 58—25-re nyerte a mérkőzést, ezzel a Kupa harmadik helyét szerezte meg.

A döntőre szép számú közönség előtt került sor. Mindkét résztvevő komolyan készült a mérkőzésre, erre utal az is, hogy a Külker III. 12, a Népgazd. terv. IV. 8 játékost mozgosított, és ez komoly dolog, ha figyelembe vesszük, hogy a selejtezők során voltak csapatok, akik 5, vagy olykor 4! játékossal jelentek meg.

Népgazd. terv. IV.— Külker III. 57:52.

A kongresszusi kupa tehát a Népgazd. terv. IV. csapatához került.

Néhány „leg" a lejátszott 38 mérkőzés alapján:

legjobb kosárdobó Batizi György (Külker III) 178 pontot dobott;
leghosszabb mérkőzések Tanár—Pűó III., Külker. III.—Pű. II. az előlállók csak a hosszabbításban győztek;
legkulturáltabb csapatjátékot az I. évf. játszotta;
legdurvább játékos Hódi László (Pű. II.) ötödik büntetőjét azért kapta, mert bántalmazta a bírót!!! (Szerk.);
legnagyobb meglepetés a Népgazd. terv. III. korai elvérzése.

A torna lebonyolításához hathatós segítséget nyújtott a TESTNEVELÉSI TANSZÉK. A kívánt napokon biztosította a tornatermet, majd a döntőre a Kinizsi Kolesz tornatermét. Köszönjük.

Lőrinc—Hardi

Országos jubileumi TDK

Március 16-án nyílik meg a X. országos tudományos diákkonferencia Gödöllőn. A háromnapos jubileumi konferencia menetéről és a részvevők, (illetve a pályamunkák) mennyiségéről és milyenségéről kérdezzük Forgács Csabát, az Agrárgazdaságtan tanszék gyakornokát, a KISZ VB tanulmányi felelősét, aki aktívan részt vesz a konferencia munkájában.

— Az ez évi konferencián nyolc szekció dolgozik majd. A számunkra érdekes szekcióra — marxizmus—leninizmus és közgazdaságtudomány — 15 intézetből (fölkértünk 64-et) körülbelül 140 dolgozat érkezett. A mi egyetemünk 33-mal jelentkezett be.

— 140 pályamű egy szekcióra nagyon soknak tűnik. Hogyan lehet ilyen rövid idő alatt mind elbírálni?

— Együtt valóban sok is lenne. A megoldás: kilenc alszekcióban kerülnek majd előadásra: filozófia, pg., tud.-szoc., szociológia, ifjúságszociológiai vizsgálatok, ifjúsági mozgalmunk, oktatásszociológia, makrogazdaságtani, illetve a legjelentősebb népgazdasági ágaknak megfelelő mikrogazdaságtani alszekció.

— És milyen az elbírálás menete?

— Szempontrendszerek a helyi és a korábbi TDK-ról már ismert szempontokkal azonos. Gyakorlatilag a dolgozatok az elbírálásig többszörös szűrőn át jutnak. A helyi pályázatokat már eleve szelektálták, ide csak díjazott művek kerülnek. Itt ezeket egy háromtagú Előkészítő Bizottság (ennek vagyok én is tagja,) ismét megszűri. Aztán kerülhetnek csak az alszekciók öt-öt fős bíráló bizottságához. Itt először egy gyakorlati szakember és egy intézeti kutató veszi kezébe — az eredeti bírálatot nem ismerve — a dolgozatokat, s csak azután kerülnek immár három bírálattal is ellátva a bizottság elé (amelynek tagjai az említetteken kívül egy titkár, egy KISZ-megbízott és az elnök, aki többnyire valamelyik egyetem professzora) — ahol újraolvasás, illetve majd az előadás alapján (20 perc vita után) majd döntés születik.

— Az egyetemünkről benevezetteknek milyen a megoszlása az évfolyamok és a dolgozattémák között?

— A második évfolyamról két csoportos dolgozat érkezett. A többiek, főleg negyedévesek, illetve tavaly végzettek. Egyébként majd mindegyik alszekcióban képviseltetjük magunkat.

— És a díjazás?

— Kiosztásra kerül a KISZ-kb és a Művelődésügyi Minisztérium kétezer forintos közös fődíja, illetve körülbelül 30 különdíj (intézetek, vállalatok, egyetemek díjai). A díjak átadása az utolsó napon, szombaton délután lesz, kivéve a fődíjat, amelyet csak az országos záráson nyújtanak át.

— Úgy tudom, a konferencia résztvevői számára külön programokat is szerveznek.

— Igen. Lesz ismerkedési est városnézés, bál.

A megnyitó egyébként 16-án, délelőtt 10 órakor lesz. Egybeesik az országos megnyitóval, amelyen a megnyitóbeszédet Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter tartja.

Technikai részlet ugyan, de el kell mondanom, hogy e naptól kezdve a Keleti pályaudvar érkezési oldalától ingyenes autóbusz különjáratok indulnak, amelyek még reggeli előtt kiérnek Gödöllőre —, s vacsora után indulnak vissza. Végül tolmácsolom, hogy a rendezőbizottság minden érdeklődőt szeretettel vár.

Bakonyi Péter

KÖZGAZDÁSZ

Február 15-én az első évfolyam küldöttértekezlete 54 szavazattal 3 ellenében Rácz Ágnest választotta meg titkárnak. Jelölését az eddigi munkája, aktivitása, rátermettsége indokolta. Mivel a vezetőségnek eddig is tagja volt, biztos az új feladatkör átvétele is zökkenőmentes lesz.

A küldöttértekezlet Vince Gábor volt titkárt megválasztotta az évfolyamvezetőség tagjának.

Majd legközelebb...

X. Y. hirtelen felindulásában baltával agyonütötte nevelt lányát.
— Újsághír —

Ez az, amit én nem tudnék megtenni. Több okból is. Nem mintha nem tudnék hirtelen felindulni. De nincs 19 éves neveltlányom. De tegyük fel, hogy van. És hirtelen fel is indulok. Ez idáig rendben lenne. Akkor jön a balta. Lehet, hogy jobb helyeken a balta kéznél van, de akkor mi nem vagyunk jobb hely. Nálunk a fejbeveréshez meg kell keresni a lakatkulcsot. Valahol a stelázsi tetején, utoljára ott látták. Ha megvan, lemegyek a házmesterhez a pincekulcsért. Közben hirtelen fel vagyok indulva. Hogy az a büdös kölök — kell magamban mondogatni, miközben leindulok. A házmester nagyon kedves néni. Mínek megy le, kérdi, hát maguk nem olajjal fűtenek? De igen, csak a nevelt lányomat akarom baltával fejbeverni. Nem ez nem jó. A MÉH-nek akarom a baltát eladni, ez már jobb ugyan, de inkább hümmögök valamit. Odaadja a kulcsot. Lemegyek, korom sötét van, mint pokolban áramszünetkor. A gyertyát viszont fennhagytam a lakásban. Vissza. Az a büdös kölök ott ül a konyhában és bőg. De engem nem hat meg, azért is fejbeverem, de hol az a rohadt gyertya. Ha megvan, megint lemegyek. Közben valamit csinálni, kell, mert a felindulásom kezd alábbhagyni. Hogy mit, azt még nem tudom, de majd, ha ott tartok, biztos eszembe jut. Aztán odalenn előkotrom a baltát, és elkezdek gondolkodni, hogy mit is akartam én azzal a baltával. Marhaság. Majd legközelebb. Ha megint hirtelen fel leszek indulva. Addig is a kezem ügyébe teszem. De hol a kezem ügye. Mit tudom én. Most keressem azt is? Inkább lenn hagyom a baltát.

Hát ezért.

— BORS —

Mit csinál a közgazdász, ha...

Megszületik: változást idéz elő a népesség korstruktúrájában, és javítja a nyers születési arányszámot.

Tanul: javítja a szakképzettség országos színvonalát, emeli az egy főre jutó átlagos műveltségi szintet..

Dolgozik: részt vesz az improduktív szféra gazdasági tevékenységében...

Fizetést kap: részesül a jövedelmek újraelosztása során a nemzeti jövedelemből.

Nem kap fizetést: Megvalósítja a „kinek-kinek munkája szerint" elvet.

Étkezik: csökkenti a nemzeti jövedelem fogyasztási alapjának élelmiszerekben rendelkezésre álló volumenét.

Megnősül: részt vesz a munkaerő fokozatosan növekvő színvonalú reprodukciójában...

Borbélyhoz megy: igénybe vesz egy szolgáltatást, és részt vész a nemzeti jövedelem harmadlagos elosztásában...

Meghal: visszaadja a lelkét Marxnak...

— Pepper —

INFORMESE

Egyszer volt, hol nem volt, a döntési rendszeren innen, de az adatfeldolgozási rendszeren túl, valahol a kívánt állapotok tengelye mellett, egy gyönyörű kis ország, úgy hívták, hogy Információstruktúra.

Ebben a kis országban élt egy fiatalember. Meg volt mindene, jól élt, azt is mondhatnánk, hogy optimális határozatlanságban. Nem vetette meg a jó italt sem, néha bizony megivott néhány egységgel (decit), de ettől optimális határozatlansága mit sem csökkent.

Bár hosszú volt a haja, de azért kedves volt mindenkihez; a minimális szótávolságot mindig betartotta. Ha valaki túlságosan megközelítette, felismerte a hibát, sőt amennyire erejéből tellett, ki is javította. Esténként kiült a bináris kódtérre és a moduló kettő összeadást gyakorolta. Néha elővett a zsebéből egy kis fekete dobozt, melynek szerkezete nem volt ugyan túlzottan érdekes, de egészében véve mégis figyelemre méltó volt. Megvolt az a szokása is, hogy a fák kérgébe kis nyilakkal teletűzdelt blokkdiagramokat vésett.

Információstruktúrában azonban többen kezdték nem jó szemmel nézni, ugyanis erősen megromlott a szemük. Ő azonban nem törődött ezekkel a sanda pillantásokkal. Társai iránti szeretete, homomorfizmusa annyira túltengett benne, hogy ezeket észre sem vette.

Egyik este, mikor éppen kedvenc kódterében üldögélt egy padon, s kezében tartotta a kis fekete dobozt, amely valamikor édesanyjáé volt, különös dolog történt. Felpattant a doboz teteje és kilépett belőle egy gyönyörű szép hajadon. Persze mondanom se kell, hogy hajadonfőtt volt. Tényleges információtartalmassága annyira nagy volt, hogy a fiatalember (feledve a minimális szótávolságot) megszólította. Szerencsére a közelben éppen nem tartózkodott senki, így ezt az egy hibát (mely különben is jelentéktelen volt) senki nem vette észre, még Hamming sem, akinek pedig ez volt a mániája.

Az információ terjedésének gyorsaságára jellemző, hogy másnap már mindenhol tudták, szerte egész Információstruktúrában, hogy lakodalom lesz. Ők tudták meg utoljára, de így is nagyon örültek a hírnek. Nagy lakodalmat csaptak, három IBM húzta felváltva a talpalávalót.

Talán még ma is mulatnak, ha csak pufferjeik fel nem töltődtek azóta.

Földes Péter

FÜGGÖNY

Február 26-án, szombaton 18 órai kezdettel klubunk vendége lesz a kazincbarcikai fesztiválon díjat nyert Tatabányai Bányász Színpad. Közkívánatra bemutatják a Kukabúvárok és Az ember játékai című érdekes összeállításokat. Az egyetemi irodalmi színpad és a bányász színjátszók között régóta tart a baráti szakmai kapcsolat. A mostani előadás után a két művészeti csoport közös klubestet tart. A bemutató ingyenes.

★

Ismét megindul a péntek esti klubélet a Kinizsiben. Az e félévi sorozat a hagyományoktól eltérően Disc Jockey zeneszolgálattal kerül megrendezésre. A „Gyere lemezlovagolni" felhívású plakátok tájékoztatnak az új rendezvénysorozat részleteiről, melyre mindenkit szeretettel vár a Kinizsi Klub.

SEJTEM

Állábat eresztettem és lassan továbbfolytam. Egy nyálkahártya mögött bújtam meg, nem akartam, hogy rögtön észrevegyenek. Szerencsém volt: lovagjaim csillójukat sebesen mozgatva elszáguldottak mellettem. Ő is köztük volt, de még korai lett volna jelezni neki, ha más vesz észre, még rámszabadul mind a tízezer. Azért az egy kicsit sok. Egy haránctsíkolt izom-kolhoz mellett indultam utánuk. A szövetkezetiek biztatóan mosolyogtak rám. Odafolytam egy keskeny réshez. Éreztem, hogy sejtközpontom hangosan dobog. Mindjárt erre jönnek vissza! Halkan hallottam a csillók csobogását, majd a homályban megjelentek az elsők. Ő az első sorban jött, istenem, hogy küzdött a drágám! Itt fog elsodródni mellettem. Kinyújtottam állábamat. Hasraesett benne, csillói összegabalyodtak. Tudta, hogy én voltam, de okosan megvárta, míg a sereg elfolyik mellettünk, csak utána állt fel. Kromoszómái mint az ezüst gombok csillogtak sejtfalán. A drága! Milyen zavarban volt! Összevissza dadogott mindenféle ostobaságot. Azt mondta; drága kis sejtközpontom, meg azt, hogy milyen szép hamvas sejtfalam van. Egy kicsit elpirultam, ő meg nagy zavarában állábamra lépett. Egész protoplazmájában megremegett. Odébb úsztunk. Szorosan fogta álkezemet, el nem engedte, míg egy csendes kis sejtüregbe nem értünk.

Egyesülésünk után hamarosan éreztem, hogy családi örömök elé nézünk. Megindult az osztódás. Először két félgömbre, aztán négyre — ahogy azt a biológia könyvek megírják — végül olyan lettem, mint egy szamóca.

Kilenc hónap se telt bele és megszülettem.

Halász Géza

HALÁSZ GÉZA karikatúrái

Jellemrajz...

Budán a Déryné zenés eszpresszóban egyik szombat este egy jólöltözött hölgy 20 forint készpénzért bármely baleknak elkészítette a részletes jellemrajzát. Volt egy huszasom — balek is rég voltam — kipróbáltam.

Ajánlom ezt a kis írást azoknak, akik itt az egyetemen a jellemzéseket készítik...

Az ember jön-megy, eszik-iszik, ásít udvarol, lepkét gyűjt, fára mászik, és fűbe harap, de fogalma sincs róla, hogy milyen tulajdonságai vannak. Enélkül pedig nem lehet nyugodtan élni, vagy egy zenés presszóban ülni. Előbb-utóbb a horoszkópok, a BKV-ellenőrök és a tudós okvetetlenkedők kezébe kerül mindenki. S még örülhet, ha épkézláb tulajdonságokkal, illetve egy huszassal megússza. Mert jellemünk sokszor ennél jóval többe is kerülhet. Már aki ad rá! Én például egy lyukas garast se adnék az enyémért. Így a jellemem haragszik rám, s külön utakon jár. De pénzt eddig még ott sem sikerült szereznie! Talán majd, ha egyszer ő segít ki engem, akkor kíváncsi leszek rá. Amíg ez az idő eljön, addig a sötétben tapogatózok. Ott megfoghat egyet-mást az ember. Az isten lábát, vagy például egy jellemrajzot is.

Azt mondja: Magán látszik, hogy az élet napos és borús oldala sok probléma elé állította, de ennek ellenére lírikus hajlamai vannak. Ám hajlik a dollár, a rubel, a korona, a font, a forint, a peso és a snurrozás felé is. Életszemléletét a környezete határozza meg, ezért jól teszi, ha vigyáz a gázcsapra! Annyi mindent hall az ember. Amikor éhes, fázik vagy meg akarják verni, akkor az ösztöneinek él. Cselekedetei között a jobbkézszabály uralkodik. Lehetőleg ne keljen fel ballábbal! Társaságban megüli a helyét, ha nem iszik túl sokat. Szeret hangoskodni, mert ha gombostűvel szúrkálják elveszti a türelmét. Különben jámbor természetű. Képes napokig szótlanul feküdni álmában, ahelyett, hogy néhány keresetlen szót váltana saját magával.

Nagyon sok rejtett művészi érték lakozik magában! Egy-egy művészi alkotást igen kifinomult kritikai érzékkel fogad. Előre képes fogadni arra, hogy rossz lesz a film a moziban. Ám nem szeret veszíteni, ezért gyakran el se megy megnézni. Óvatos és megfontolt. Amikor nincs egy fillérje sem. Általában megtalálja számítását az életben, ha ötöse van a lottón. Becsületesen leüli a magára kiszabott büntetést. Azonban a gyomrát sem veti meg. Mindig csak addig eszik, amíg étel van a tányérján. Azután abbahagyja. Szeret utazni, de nem mindig. Amikor szeret valakit, akkor egészen különös érzés keríti hatalmába. Vagy kerít másvalakit.

Jobban teszi, ha nem játszik a tűzzel! Meg a kafferbivallyal. Mérges rájára pedig egyáltalán ne lépjen! Sokszor emlékei motiválják intelligenciáját és a fizetését. Szenvedélyes vízivó, de ha úgy alakul, könnyen leszokik erről. Kerülje a halcsapdát, a forró kelttésztát, a mélyvizet és a legelső téglát, mert karakter-vonalai arra engednek következtetni, hogy egyszer autóbaleset áldozata lesz. De ez még nem minden!

Érzéki, túlfűtött egzisztenciája segítségével könnyen megérzi egy meleg, túlfűtött szobában a büdöset. Kedvenc szórakozása, hogy levegőt vesz. A családjának él, házias. Ezért gyorsan kössön házasságot, vegyen öröklakást, vagy váljon el, adjon el mindenét és próbáljon új életet kezdeni! Amilyen szerencséje van, végül még egy kétforintost is találhat az utcán. Kellemes vitapartner, amikor a fogát tömik. Akaraterejére, határozottságára vall, hogy egyedül is képes átmenni az úttesten. Egészséges gondolkodásmódjával ne menjen beteg agyuak közé! Végül: cserélje ki jellemét, hogy valami érdekes is legyen az életében!

Hát nem csodálatos, hogy kétsoros írásból, izzadt tenyérből, kávézaccból, a születési dátumból, a cipőtalpból és az elhullott szempillából ennyi mindenre lehet következtetni! Az ember nem is sejtené, hogy amíg ő az újságot olvasgatja, vagy a fogát piszkálgatja, addig jelleme ott szunyókál a nagy tudósok kisujjában. S hány és hány ember éli le anélkül az életét, hogy megtudná milyen élete volt! Szörnyű!

A huszadik században így élni! Nem. Mégiscsak megbarátkozom a jellememmel, olyan jó tulajdonságai vannak! Talán még tanulhatok is tőle valamit. Vagy legfeljebb én is eladom egy huszasért.

TORMAI LÁSZLÓ

KIS KÉK SZÍNHÁZ

Régen éreztem magamat annyira jól színházban, régen távoztam előadásról olyan kellemes érzéssel, mint a Tou O után a 25. színházból. A MUOSZ-beli kis kék színháznak már eleve olyan légköre, hangulata van, ami önmagában is hozzájárul a kellemes estéhez.

Amit pedig a társulat nyújt a díszletmentes, különleges alakú színpadon, az játék a javából. Játék — nem szívesen írom le, mert elkoptatott, de igaz — szívvel-lélekkel fiatalos kedvvel, sok szerettel és tehetséggel. Úgy, ahogy egy kísérletező, újat akaró színháztól várja az ember.

Nem akarok kritikát írni a darabról, csak az étvágyat szeretném felkelteni hozzá annak aki még nem látta. Mert biztos vagyok benne, hogy aki megnézi, nem fog csalódni — Tou O igaztalan halálát illetően.

(—nak)

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KINCSES GYÖRGY
Szerkesztőség: Budapest, IX. Dimitrov tér 6.
Telefon: 186—850/138
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Készül a Szikra Lapnyomdában